

STUPAVSKÉ NOVINY

V týchto dňoch rezonujú v Stupave najmä dve témy – nedávne záplavy a zrušenie obľúbeného podujatia Dní zelá. Termín tradičného festivalu kapusty, ktorý sa mal konať prvý októbrový víkend, presunuli krízový štáb a vedenie mesta na ďalší rok.

Stalo sa tak vzhľadom na rozsiahle škody, ktoré spôsobila veľká voda. Povodeň zanechala výrazné škody nielen na mestskom majetku, ale aj na majetku mnohých obyvateľov mesta.

Zničených alebo poškodených bolo najmenej sto domácností našich susedov, ktorí teraz potrebujú pomoc a solidaritu viac ako kedykoľvek predtým.

Vážne poškodené boli aj pivničné priestory a kotoľňa kultúrneho domu, ktorý je dôležitým zázemím pre podujatie. Premočené sú aj svahy potoka Mláka na Barónovom a okolitá pôda.

Okrem toho sa Bratislavská župa rozhodla do odvolania uzavrieť Kaštielsky park. Koreňové systémy stromov v týchto oblastiach sú natoľko poškodené, že by mohli ohroziť zdravie a životy návštevníkov podujatia.

Pri príprave Dní zelá sú okrem zamestnancov Mestského kultúrneho a informačného centra Stupava kľúčoví aj zamestnanci verejnoprospešných služieb, mestskej polície, mestského úradu a dobrovoľní hasiči. Všetky tieto zložky boli však nedávno takmer týždeň v plnom nasadení. Mesto Stupava vytrvalo pracuje na odstraňovaní následkov povodní a aj naďalej sústreďuje svoje sily na pomoc postihnutým. Najdôležitejšia je bezpečnosť pre všetkých.

Vaša redakcia

SAMOSPRÁVA SOM STUPAVA

Z dôvodu zlepšenia dostupnosti informácií pre našich občanov vedenie mesta spustilo prehľadnú mobilnú aplikáciu, kde nájdete všetky správy, aktuality, oznámenia a iné služby, bežne dostupné na webovom sídle mesta, kompletne na jednom mieste, v jednotlivých moduloch, po publikovaní na webe. Zároveň po primárnom potvrdení notifikácií vám bude aplikácia posielat' upozornenia a priebežne informovať o najčerstvejších udalostiach v meste. V rámci aplikácie tiež môžete pridávať svoje podnety. Aplikácia tak postupne nahradí Odkaz pre starostu. QR kódy nájdete na str. 2.

rr

ŠKOLY NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

V pondelok 2. septembra 2024 otvorili školy svoje brány pre približne 528-tisíc žiakov základných škôl a okolo 214-tisíc žiakov stredných škôl. Do lavíc si po prvýkrát sadlo aj vyše 62-tisíc prváčikov základných škôl. Ako je to na našej Základnej škole v Stupave, nájdete na strane 8. rr

KULTÚRA BIBLIOBOX

Pre čitateľov Mestskej knižnice Ruda Morica chceme zriadiť službu, aby mohli knihy vrátiť aj mimo otváracích hodín. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli v zbierke na kúpu nového biblioboxu. Peniaze sme vyzbierali, a keď sa nám ho podarí nainštalovať, hneď vás budeme informovať. František Brunner

SAMOSPRÁVA ŠTEDRÉ SRDCE

Aj jesenná charitatívna burza Stupavské srdce ukázala, že Stupavčania sú štedrí a vedia obdarovat' tých, ktorí majú núdzu. Vyzbieralo sa množstvo kvalitného oblečenia na zimu pre dospelých aj deti. „Všetka, čo nenašlo svojho adresáta u nás, sme odviezli na Spiš do sociálne slabých rodín,“ potvrdila organizátorka Soňa Tomeková. rr

KEĎ POHROMA SPÁJA

Niečo iné je sledovať katastrofický film v televízii a niečo iné, keď ho zažívate na vlastnej koži. Keď máte za oknom cestu, ktorá sa v okamihu zmení na rieku, alebo keď sa z potôčika stane zrazu divoký živel, ktorý útočí na vašu záhradu, prípadne vám vtrhne rovno do obývačky. To už nie je len napätie, ale predovšetkým pocit bezmocnosti, zúfalstva a bolesti.

Takúto živelnú pohromu sme po takmer troch desaťročiach zažili v Stupave opäť. Na rok 1997 si Stupavčania spomínajú ako na rok, keď veľká voda podomlela hlavú cestu a vozovka sa prepadla.

„Tentoraz to cesta vydržala, ale statici skúmajú, či nedošlo k poškodeniu deviatich mostov a tiež niektorých budov,“ potvrdil primátor mesta Peter

Novisedlák, ktorý vyčíňanie počasia počas druhého septembrového víkendu označil za „smršť a paseku“!

Piatok trinásteho

„Počas celého týždňa pred avizovanými výdatnými dažďami sme sa na blavnej ceste cez Stupavu pripravovali na nepriaznivé počasie prečistením dažďových vpustí a odtokových

žlabov,“ uviedol Marián Závodný, riaditeľ Verejnoprospešných služieb Stupava. „Podarilo sa nám to stihnúť do víkendu. Taktiež sme si dohodli pohotovosť zamestnancov, strojníkov a manuálnych pracovníkov, ktorí boli potom počas víkendu vyťažení aj nad rámec svojich pracovných povinností.“

Dobrovoľný hasičský zbor Stupava zaznamenal prvú udalosť spojenú s nepriaznivým počasím už vo štvrtok. „V nočných hodinách sme zasahovali pri spadnutých stromoch na komunikácii v meste,“ povedal Ján Belačič. „Piatok trinásteho sa zdal byť pomerne pokojný. Vykonať sme monitoring situácie v katastri mesta Stupavy a preverovali niektoré oznámenia. Zásah však počas tohto dňa potrebný nebol.“

(pokračovanie na str. 2)

(pokračovanie zo str. 1)

Sobotný zlom

Situácia sa však začala dramaticky meniť v sobotu. Ráno hasiči odstraňovali ďalší spadnutý strom z komunikácie a chodníka v Kaštielskom parku. Boli vyslaní aj do obce Marianka, kde vykonali monitoring situácie a poskytli informácie pre Operačné stredisko Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave.

Stanica mestskej polície prijala viac ako 200 telefonátov s volaním o pomoc, to isté aj hasičská zbrojnica. Na tento deň bolo nasadených najprv 9 dobrovoľných hasičov, no situácia sa rýchlo menila a do služby boli povolani ďalší členovia. Celkovo bolo v sobotu nasadených 15 stupavských hasičov a všetci mestskí policajti. V priestoroch hasičskej zbrojnice

bolo zriadené malé koordinačné stredisko, kde jeden z členov prijímal telefonáty, vyhodnocoval ich závažnosť, komunikoval s hasičskými jednotkami a takisto zabezpečoval vrecia s pieskom či stravu pre hasičov.

V plnom nasadení

Ján Belačič, DHZ Stupava: „Spôčiatku sme sa snažili odčerpávať zatopené priestory. So zborujúcou sa situáciou, s nárastom hladiny tokov a rozsahom zaplavovaných oblastí sme sa vo

večerných hodinách rozhodli ukončiť odčerpávanie vody a zamerali sme sa na priamu záchranu a ochranu životov a majetku. Zvýšený príliv vody z pohorí Malých Karpát a obce Borinka začínal byť kritický. Počas nočných hodín naši členovia neustále monitorovali celé mesto, a to vrátane Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Kaštieľ a rodinných domov v blízkosti tokov. Naši hasiči sa snažili udržiavať priechodnosť korýt potokov v Stupave, čistili miesta pod mostmi a priebežne vyhodnocovali situáciu, o ktorej informovali vedenie mesta.“

Krízový štáb

V sobotu večer sa začala situácia v Stupave zhoršovať a mesto spolu s mestskou povodňovou komisiou vyhlásilo tretí stupeň povodňovej aktivity. Najhoršia situácia nastala v noci na nedeľu medzi tretou a šiestou hodinou ráno, keď začali prúdiť do mesta obrovské prívaly vody z Malých Karpát. Mesto postupovalo podľa plánov, ktoré má vypracované na podobné krízové situácie a ktoré sú neustále aktualizované referátom civilnej ochrany. Krízový štáb, ktorý riadil zvládanie krízových situácií a prijímal rozhodnutia, sa stretol do polhodiny od zvolania.

Mestská polícia neustále monitorovala ohrozené úseky a zasielala fotografie do krízového štábu, ktorý koordinoval zásahy ľudí a techniky. Pracovníci vodárni a kanalizácií zabezpečovali, aby čistička odpadových vôd nápor vody zvládla a neskolabovala. Zamestnanci MKIC, kde bola takisto záplavová oblasť, zachraňovali všetko, čo sa dalo. Pomáhali aj mestskí poslanci, a to mnohými potrebnými činnosťami, od plnenia vriec pieskom až po rozvoz stravy.

Dôležitú úlohu zohrávali aj mnohí dobrovoľníci. Pomáhali s plnením vriec s pieskom a ich rozvozom na potrebné miesta. Hneď na začiatku sa zmobilizovali ľudia z far-

skej komunity, športovci z HC Tatran Stupava, rodičia detí z 8. C zo základnej školy a množstvo ďalších ľudí, ktorí, našťastie, pomoc nepotrebovali, ale prišli pomôcť susedom.

Krutá nedeľa

V nedeľu bola situácia najvážnejšia. Ráno došlo k masívnemu prívalu vôd z Malých Karpát a Borinky, ktorý spôsobil rozsiahle zaplavenie lokalít Obora, Park, Kaštielsky park, Hlavnej a Bitúnkovej ulice. Dovedna zatopilo 12 ulíc, niektoré boli neprejazdne. Ľudia uviazli v podmáčaných domoch. Niekde zničilo aj vodovodné potrubie, takže obyvatelia zostali bez pitnej vody. Ohrozené boli aj ďalšie ulice v blízkosti Stupavského potoka.

Počas nedele došlo k evakuácii obyvateľov z celkovo šiestich rodinných domov, pri ktorých hrozilo narušenie statiky. Pracovníci VPS a DHZ Stupava pokračovali v odstraňovaní spadnutých stromov z komunikácií. Na žiadosť operačného strediska transportovali naši hasiči do Borinky posádku záchrannej zdravotnej služby, ktorá sa nemohla dostať k pacientke. Hasiči pacientku našli a spolu so záchranármi ju transportovali do Stupavy, kde sa nachádzalo vozidlo ambulancie, keďže cesta medzi Stupavou a Borinkou bola zaplavená.

Zatopený Kaštieľ

Najvážnejšia situácia bola okrem centrálnych častí mesta aj v lokalitách Obora a Žabáreň. Po zaplavení Kaštielskeho parku sa zvažovala aj možnosť evakuácie klientov domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov, ktorá však nakoniec nebola potrebná – ohrození klienti boli presunutí do vyšších poschodí.

„Naši dobrovoľní hasiči opakovanne zásobovali jedlom klientov domova za pomoci záchranárskeho člna. Dávam preto pred chlapcami z DHZS klobúk hlboko dole, nakoľko táto činnosť vykonávajú dobrovoľne. V Stupave zasahoval aj HaZZ SR z Malaciek, ale väčšina ich síl bola sústredená na rieke Morave. V týchto ťažkých chvíľach sa v plnej sile ukázalo, ako veľmi potrebujeme dobrovoľných hasičov v Stupave. Budeme hľadať možnosti, ako im dopomôcť k lepšiemu vybaveniu a ako ich odmeniť,“ uviedol primátor Peter Novisedlák.

Rozsah škôd

V pondelok po víkende už voda opadla a na komunikáciách sa nenachádzala. Zaplavený zostal Kaštielsky park, ktorý je pre verejnosť stále uzavretý. Voda sa odčerpávala na Novej ulici v Obore a v ďalších častiach mesta. Statici kontrolovali v meste poškodené mosty, kanalizačné prečerpávacie stanice a tiež vedenie plynu v lokalite Žabáreň. Ako sa ukázalo, rozsah škôd spôsobených záplavami je značný.

„Ďakujem všetkým kolegom, členom mestských organizácií a dobrovoľníkom za ich obetavú prácu, celé bremeno bolo hlavne na ich pleciah. Na oceňovanie však čas ešte len príde. Za najdôležitejšie považujem, že sa nikomu nič nestalo. Majetok sa dá nahradiť, život a zdravie však nie,“ dodal primátor Peter Novisedlák, „ostávame naďalej v pohotovosti, sme tu pre vás.“

Eva Švoňavová, foto: Peter Kubička

Stupava
Nová prehľadná aplikácia mesta Stupavy

Tu si môžete stiahnuť novú mobilnú aplikáciu

Aktuality
Všetky dôležité informácie na jednom mieste.

Odpadové hospodárstvo
Informácie o zvoze odpadu a nastavení pripomienok na plánované odvozy.

Úradná tabuľa
Elektronické zverejnenie úradných informácií, vyhlášok a dokumentov.

Verejná doprava
Odchody a príchody vlakov a autobusov.

Kalendár udalostí
Všetky udalosti či kultúrne podujatia na jednom mieste.

Primátor informuje
Unikátne informácie a videá priamo od primátora mesta.

Stupavské noviny online
Aktuálne vydania Stupavských novín vo vašom telefóne.

Dôležité kontakty
Všetky čísla a otváracie hodiny nájdete v mobilnej aplikácii.

Návody
Stručné návody na základné životné udalosti.

Správy o meste

JÚNOVÉ ZASADNUTIE MSZ

Posledné zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Stupave pred letnými prázdninami sa uskutočnilo 26. júna 2024.

Informácia o dianí v meste

V ústnej informácii o dianí v meste primátor Peter Novisedlák uviedol, že Stupava chce pokračovať v rozvoji vzdelávacích a športových zariadení. Jedným z podaných projektov je výstavba novej telocvične v areáli základnej školy vrátane rozšírenia školskej jedálne.

„Mesto získalo stavebné povolenie na telocvičňu a projekt v hodnote 1 670 000 eur bol podaný na schválenie,“ uviedol primátor.

Ďalej informoval o zmene v oblasti zdravotnej starostlivosti. K 30. 6. 2024 skončil svoje pôsobenie ako všeobecný lekár pre dospelých v Stupave MUDr. Marián Jánoš, nahradila ho však spoločnosť LH med, s. r. o. – Ambulancia Rodinný doktor, ktorá poskytuje služby všeobecného lekára aj internistu. (Poznámka red. – ordinačné hodiny nájdete na webstránke mesta v sekcii Zdravotníctvo.)

Primátor informoval tiež o tom, že v oblasti infraštruktúry prebehli verejné obstarávania na rekonštrukciu čističky odpadových vôd a inštaláciu stoličkového výťahu v zdravotnom stredisku. Okrem toho poslancov informoval aj o problémoch s vlhkosťou v Mástskom dome, ktoré sa budú riešiť novou technológiou injektáže, zabráňujúcou vzliňaniu vlhkosti do múrov.

Mesto podpísalo zmluvu so spoločnosťou Yunex, s. r. o., týkajúcu sa rekonštrukcie verejného osvetlenia v Stupave. Projekt by mal výrazne zlepšiť kvalitu osvetlenia na verejných priestranstvách. Jeho realizácia potrvá približne rok.

Športové úspechy HC Tatran Stupava

Hádzanári HC Tatran Stupava zaznamenali v uplynulej sezóne mimoriadne úspechy. Mladší aj starší žiaci sa stali majstrami Bratislavského kraja, ženy vyhrali 1. slovenskú ligu a mladšie i staršie dorastanky obsadili v najvyššej slovenskej súťaži druhé miesto. Klub sa môže pochváliť tiež viacerými hráčmi, ktorí si vybojovali miesto v slovenskej hádzanárskej reprezentácii.

„HC Tatran Stupava je aj dodávateľom reprezentantov našej krajiny a tím detí zo základnej školy sa stal celoslovenským víťazom Olympijského odznaku všestrannosti. Chcel by som sa poďakovať trénerom, rodičom i mladým talentom,“ ocenil športové úspechy primátor mesta.

Kontrola NKÚ bez pochybení

V uplynulom období prebehla kontrola Najvyššieho kontrolného úradu týkajúca sa projektov a výstavby Materskej školy Zvončeková a Materskej školy Ružová. Kontrola trvala asi mesiac a bola ukončená bez akéhokoľvek nálezu.

Revitalizácia parku

Plánovaná revitalizácia Kaštielskeho parku, realizátorom ktorej je Bratislavský samosprávny kraj, by sa mala začať na jeseň tohto roka, pravdepodobne koncom októbra. Primátor informoval, že súčasťou projektu je

pomerne rozsiahly výrub stromov a náletových drevín. Zmyslom rekonštrukcie je upraviť jeho podobu tak, aby park čo najviac vyzeral ako v minulosti.

Oficiálne zriadenie MŠ Zvončeková

Uznesením číslo 110/2024 poslanci schválili zriaďovaciu listinu Materskej školy na Zvončekovej ulici č. 30, a to k 1. septembru 2024. Zároveň bol schválený aj dodatok k všeobecne záväznému nariadeniu, ktorý upravuje výšku príspevkov rodičov na čiastočnú úhradu výdavkov spojených s prevádzkou škôlok a školských zariadení v pôsobnosti mesta. Zmena sa týka len novootvorenej Materskej školy Zvončeková, keďže bolo potrebné zaradiť novú MŠ do existujúceho nariadenia, aby bol príspevok rovnaký ako v ostatných materských školách v Stupave. Vzhľadom na rozšírenú kapacitu

Materskej školy na Ružovej ulici bol upravený počet členov rady školy a takisto bol stanovený počet členov rady školy pri Materskej škole na Zvončekovej ulici.

Zvýšenie kybernetickej bezpečnosti

Mesto sa rozhodlo využiť príležitosť na získanie eurofondov pre zlepšenie kybernetickej a informačnej bezpečnosti. Tento projekt podporený Bratislavským samosprávnym krajom reaguje na požiadavky Akčného plánu Národného bezpečnostného úradu a na nedávny audit kybernetickej bezpečnosti v meste ukončený v auguste 2023.

Mestské zastupiteľstvo schválilo predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok vo výške až 480 000 eur. Cieľom je realizovať opatrenia, ktoré zlepšia bezpečnosť informačných systémov mesta. Projekt bude financovaný z 92 % z eurofondov, pričom finančná spoluúčasť mesta by bola v prípade schválenia projektu 8 % z celkových nákladov.

Prenájom pozemku

Na základe rozhodnutia Mestského zastupiteľstva v Stupave bolo Poľovníckemu združeniu Stupava-Mást schválené prenajatie časti nevyužitého mestského pozemku na Dlhej ulici. Prenájom sa týka plochy s rozlohou 17,2 m², ktorú združenie využije na umiestnenie dvoch chladničiek na mäso. Pozemok bol vyhlásený za prebytočný a nevyužiteľný na iné účely. Poľovnícke združenie plánuje sprostredkovať predaj diviny verejnosti.

Plán kontrolnej činnosti na druhý polrok

Poslanci schválili plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta na druhý polrok 2024. Plán zahŕňa pravidelné kontroly plnenia uznesení mestského zastupiteľstva a kontrolu stavu dlhu mesta. Medzi tematickými kontrolami sú zahrnuté napríklad príjmy z dane za ubytovanie či kontrola výdavkov Mestského kultúrneho a informačného centra v Stupave.

Poslanci tiež schválili návrh na pridanie novej kontroly – rekonštrukcie Obecného domu Mást. Táto kontrola sa zameria na zákonnosť, efektívnosť a hospodárnosť vynaložených prostriedkov.

Hlavná kontrolórka tiež informovala o kontrole príjmovej rozpočtovej položky týkajúcej sa výnosu z dane z príjmov fyzických osôb za roky 2022 a 2023. Cieľom kontroly bolo zistiť, ako mesto spravovalo a prerozdeľovalo tieto prostriedky pre svoje rozpočtové organizácie, najmä školy a školské zariadenia. V roku 2022 činil výnos z dane z príjmov 6,04 milióna eur a v roku 2023 to bolo 6,53 milióna eur, pričom podstatná časť išla na financovanie originálnych kompetencií v oblasti vzdelávania, kde bol nárast výdavkov

v roku 2023 o 26,9 % oproti predošlému roku. Kontrola nezistila žiadne nedostatky.

Opatrovateľská služba v Stupave v roku 2023

Mesto predložilo správu o opatrovateľskej službe za rok 2023, ktorá hodnotila poskytovanie sociálnych služieb občanom. Opatrovateľská služba, zabezpečovaná zamestnancami mestského úradu, bola poskytovaná v domácnostiach od pondelka do piatka v pracovných hodinách od 7.00 do 18.00 hod. V roku 2023 využívalo službu 27 klientov.

STUPAVA

Čistota a hygiena v okolí a v predajni Billa

Poslankyňa Denisa Klačmanová informovala v bode Rôzne o tom, že komisia zdravotníctva a sociálnych vecí prijala sťažnosti na hygienické podmienky a kvalitu potravín v predajni Billa. Na základe týchto podnetov bol podaný podnet na Slovenskú obchodnú inšpekciu (SOI) a informovaný bol aj manažment predajne, ktorý prisľúbil tieto problémy riešiť. Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí vzala materiál na vedomie a vyzýva občanov, aby ďalšie pripomienky zasielali priamo komisii. Primátor informoval takisto o sťažnostiach týkajúcich sa okolia predajne Billy, kde sa pohybujú sociálne nepripravení občania. Mesto pripravilo návrh na reguláciu požívania alkoholu na verejných miestach, ktorý však MsZ neschválilo. Tento návrh bude predložený opäť v septembri.

Problémy s parkovaním a rozšírením kamerového systému

Poslanec Patrik Kollaroci upozornil na problém s parkovaním áut na chodníkoch, hlavne na Mariánskej ulici a v Máste. Vyzval mestskú políciu (MsP) na lepšiu kontrolu a zároveň navrhol, aby sa peniaze z pokút použili na rozšírenie kamerového systému do oblastí s vyšším počtom cudzincov, napríklad okolo Trenkwalderu. Primátor poznamenal, že mesto sa chcelo zapojiť do výzvy na kamerové systémy, ale zistilo sa, že nie je na to oprávnené. V súčasnosti sa rokuje o novele zákona, ktorá by umožnila Stupave zapojiť sa do ďalších výziev. Náčelník mestskej polície Milan Válek prisľúbil, že hoci sú kapacity MsP obmedzené, bude sa intenzívne venovať problému s parkovaním na chodníkoch, aj keď existujú aj iné priestupky, ktorým sa treba venovať.

Parkovacia politika mesta

Poslanec Ján Kušnir uviedol, že na predchádzajúcom zasadnutí mestského zastupiteľstva bol stiahnutý návrh VZN o dočasnom parkovaní a hovorilo sa o návrhu nového VZN. Tento návrh bol prerokovaný na ostatnom zasadnutí komisie dopravy a výstavby, takže teraz je na meste, či ho zastupiteľstvo prijme. Vedúci oddelenia územného rozvoja MsÚ navrhol vytvoriť pracovnú skupinu, ktorá sa bude podrobne zaoberať touto problematikou. Primátor pripomenul, že pôvodný návrh zo strany mesta mal spoplatniť len tri parkoviská v centrálnej zóne mesta, pričom rezidenčné parkovanie zatiaľ nemuselo byť riešené. Predpokladaná cena zariadení umožňujúcich platiť za parkovanie v hotovosti je okolo 7 000 eur za kus, pričom mesto potrebuje minimálne dve. Rezidenčné parkovanie by sa riešilo až v ďalšej fáze. Poslanec Kušnir dodal, že komisia sa zaoberala len rezidenčným parkovaním pre obyvateľov v okolí spoplatnených parkovísk.

Erika Piesecká, foto: Peter Kubička

Septembrové zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 26. septembra 2024. Októbrové zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční 24. októbra 2024 v budove MKIC Stupava.

AKO ODOVZDAŤ NÁBYTOK A DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD V ZBERNOM DVORE

Aby sme mohli triedený odpad v zbernom dvore odoberať efektívne a posúvať ho na ďalšie spracovanie, prosíme vás o dodržiavanie niekoľkých zásad.

DREVENÝ NÁBYTOK

Odoberá sa rozobratý na dosky, z ktorých sú odstránené kovové a plastové časti aj sklenené police či výplne.

DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD

Tento druh odpadu je pri odbere spočítaný sumou 90 €/1 tona a je rozdelený do troch kategórií. Na každú z nich je určený prístavený kontajner:

1. tehly a škridla
2. čistý betón
3. zmes betónu, tehál, dlaždíc, obkladačiek a keramiky bez kovových a plastových častí

Stavebný materiál iného druhu alebo s prísadami iných materiálov sa v zbernom dvore neodoberá.

OZNAM VPS

OD 1. NOVEMBRA BUDÚ VYSYPANÉ
IBA RIADNE OZNAČENÉ SMETNÉ
NÁDOBY

Počas prvého polroka 2024 prebehla v rámci Stupavy inventarizácia nádob na komunálny odpad pri rodinných domoch.

Na všetky boli umiestnené čipy, vďaka ktorým budeme môcť overiť frekvenciu vývozu a skontrolovať, či bola naozaj daná nádoba vysypaná pracovníkmi Verejnoprospešných služieb Stupava. Rovnako je na každej nádobe umiestnená nálepka s číslom 1 alebo 2, ktorá určuje frekvenciu vývozu – každý týždeň alebo každý druhý týždeň. V rámci inventarizácie neboli identifikované niektoré nádoby s adresou a poplatníkom. Preto odporúčame tým, ktorí nemajú takto označené nádoby, aby napísali e-mail na odpady@stupava.sk so svojimi kontaktnými údajmi, aby sme mohli túto nádobu označiť.

Od 1. novembra 2024 totiž budú vysýpané iba nádoby, na ktorých je umiestnený čip aj nálepka, tak ako je to na fotografii.

LETO VO VEREJNOPROSPEŠNÝCH SLUŽBÁCH

VPS STUPAVA

Počas letných mesiacov sme sa popri bežných činnostiach, ako vývoz a triedenie odpadu, čistenie chodníkov a ulíc, kosenie, rozvoz obedov pre seniorov či oprava osvetlenia alebo mestského mobiliára, venovali aj ďalším prácam. Podarilo sa nám inštalovať nové cyklostojany, servisné stojany či otestovať fotovoltickú elektrárňu na streche našej budovy.

Nové cyklostojany

Pri knižnici a autobusovej zastávke nájdete 7 ks nových cyklostojanov. Cesta do práce, premiestňovanie po meste či

návšteva knižnice tak pre vás môžu byť pohodlnejšie. Stupava takto pokračuje s osádzaním stojanov v rámci centrálnej mestskej zóny.

Tri servisné cyklostojany

Nainštalovali sme tri servisné cyklostojany, ktoré obsahujú náradie na jednoduchú opravu bicykla. Počas výletov tak

v prípade potreby budete vedieť vyriešiť napríklad dotiahnutie uvoľnených komponentov či dofúkanie pneumatiky. Cyk-

lostojany nájdete na cyklotrase smerom na Moravu pod prvým altánkom od Stupavy, na Nám. sv. Trojice vedľa cyklostojanov a v parku pri gaštanovej aleji smerom na Borinku.

Čistenie cyklotrasy

Tieto mesiace patrili aj cyklistom, preto sme nezabúdali ani načistenie cyklotrasy smerom k Morave.

Starostlivosť o výsadbu

Vysadením rastlín alebo stromov sa naša starostlivosť nekončí. Nasleduje plenie,

okopávanie, zastrihávanie a v horúcich dňoch polievanie. Počas celého leta sme sa tak venovali aj muškátom, ktoré skrášľovali centrum mesta.

Oprava chodníka pri pošte

Zemanskú ulicu, ktorá vedie od Hlavnej ulice ku kultúrnemu domu, pravidelne čís-

tíme a postarali sme sa aj o opravu vydláždeného chodníka.

Drevený mostík v Kaštiel'skom parku je uzavretý

Drevený mostík, ktorý spájal Kaštiel'ský a Malý park pri ekocentre, je z dôvodu havarijného stavu uzavretý. Novú podobu dostane počas plánovanej rekonštrukcie, ktorá bude súčasťou revitalizácie Kaštiel'skeho parku v réžii Bratislavského samosprávneho kraja. Naďalej môžete využívať zadný mostík pri detskom ihrisku.

Obnovené priechody pre chodcov

So štartom školského roka sme sa venovali aj obnove nástreku na priechodoch pre

chodcov. Veríme, že tak budú mať žiaci cestu do školy bezpečnejšiu.

Silvia Nagyová, foto: VPS

FOTOVOLTICKÁ ELEKTRÁREŇ NA STRECHE VPS

Najar bola na strechu budovy Verejnoprospešných služieb Stupava inštalovaná fotovoltická elektrárňa. Spustená bola v máji, jej kapacita je 10 kWp a priemerne vyrobená elektrická energia v letných mesiacoch je 2 MWh. Táto technológia pokryje približne tretinu priemernej spotreby elektriny Verej-

noprospešných služieb Stupava. Z ušetrených financií sa tak bude splácať jej inštalácia aj prevádzka a po splatení sa podarí ušetriť približne tretinu nákladov na energie. Okrem toho sa tým VPS Stupava pridali k spoločnostiam, ktoré nezabúdajú na technologické inovácie a využívajú obnoviteľné zdroje energie.

sn

PRACOVNÁ PONUKA V STUPAVE

Verejnoprospešné služby Stupava, príspevková organizácia mesta Stupavy, hľadá do svojho tímu posily. Našími hlavnými činnosťami sú zber komunálneho a separovaného odpadu, starostlivosť o cestné komunikácie, zeleň, prevádzka cintorínov, verejného osvetlenia a zberného dvora.

PRACOVNÁ POZÍCIA: MANUÁLNY PRACOVNÍK

Náplň práce: starostlivosť o mobiliár mesta, mestskú zeleň a zvoz odpadov
Požiadavky:

- Zodpovedný prístup k práci
- Manuálna zručnosť s ručným a elektrickým náradím
- Vodičský preukaz skupiny B
- Prax s krovinorezom, motorovou pilou a iným elektrickým náradím – výhodou

Minimálne vzdelanie:
stredoškolské/výučný list

Miesto výkonu práce:

lokalita mesto Stupava

Pracovný pomer:

trvalý pracovný pomer

Termín nástupu: október 2024

Mzdové podmienky:

od 850 € brutto + výkonnostné odmeny

V prípade záujmu o túto prácu, prosím, volajte na telefónne číslo 0948 760 353, pošlite nám životopis e-mailom na adresu vps@vps-stupava.sk alebo príd'te do kancelárie Verejnoprospešných služieb Stupava na Dlhej ulici č. 11 v pracovných dňoch od 7.00 do 11.30 alebo 12.30 do 15.30 hod.

ZMENA KONTAKTOV VPS STUPAVA

Od augusta sa do kancelárie Verejnoprospešných služieb Stupava a do zberného dvora dovoláte na nové telefónne čísla. Staré čísla sú v prevádzke do konca septembra, od októbra budú k dispozícii už iba nové:

KANCELÁRIA: 0948 760 353

(nahradí 02/6593 4112)

ZBERNÝ DVOR: 0948 156 578

(nahradí 02/6593 5912)

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 5. 7. 2024 v čase o 23.02

hod. mestskú políciu kontaktovalo operačné stredisko záchranej zdravotnej služby a požiadalo o súčinnosť pri zranenej, nožom dobodanej žene na Hlavnej ulici pri knižnici. Hliadka po príchode na miesto zistila, že pri budove herne leží na zemi žena zakrvavená v oblasti brucha a ľavej ruky. Zranenej bola poskytnutá prvá predlekárska pomoc a rýchla zdravotná pomoc ju previezla do Nemocnice Bory. Svedkovia incidentu, ktorí sa na mieste nachádzali, poskytli osobné údaje prítomnej hliadke obvodného oddelenia PZ Stupava spolu s podrobným opisom možného páchatela, po ktorom bolo bezprostredne vyhlásené pátranie. Podozrivý bol vypátraný a zadržaný v čase o 1.20 hod. Vec si následne prevzal vyšetrovateľ okresného riaditeľstva Malacky.

Dňa 6. 7. 2024 o 18.20 hod. naša

hliadka prijala oznámenie o roztržke medzi viacerými osobami na Železničnej ulici. Hliadka zistila, že k slovnému konfliktu prišlo medzi mužom a ženou, k čomu sa následne pridali aj obyvatelia blízkej ubytovne. Po stotožnení a vypočutí všetkých účastníkov hádky zistila, že ku konfliktu došlo kvôli rozbitému poháru zavaranín a fliaš s alkoholom zakúpených v neďalekom obchode. Hliadka účastníkov hádky vyriešila napomenutím a rozbité fľaše nariadila z verejných priestranstiev upratať.

Dňa 3. 8. 2024 v čase 11.30 hod.

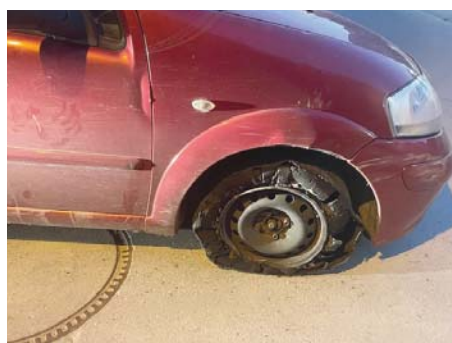
bola hliadka MsP Stupava požiadaná z operačného strediska policajného zboru SR o asistenciu na Školskej ulici, kde sa mala obyvateľka jedného z bytov pokúsiť o samovraždu. Hliadka MsP sa po príchode na miesto skontaktovala s majiteľkou bytu, ktorá informácie o samovražde vyvrátila. Hliadke uviedla, že bývalý partner ju po nedávnom rozchode obťažuje. Šetrením príslušníkov policajného zboru sa ďalej potvrdilo, že oznamovateľom udalosti mal byť práve expartner. Udalosť si prevzala hliadka Policajného zboru SR, ktorá ju naďalej obšahuje.

Dňa 8. 8. 2024 v čase 2.20 hod.

bola hliadka požiadaná o asistenciu pri záchrane života muža s použitím prístroja AED na Bitúnkovej ulici. Hliadka po príchode na miesto asistovala už prítomným pracovníkom rýchlej zdravotnej pomoci, ktorých vystriedala pri resuscitácii. Napriek rýchlemu zásahu a poskytnutej pomoci sa však muža nepodarilo zachrániť.

Dňa 12. 8. 2024 v čase o 4.56 hod.

hliadka preverila anonymné oznámenie, že na Zvončekovej ulici pri novopostavenej škôlke stojí v strede vozovky podozrivé vozidlo zn. Citroën, ktoré má vytečené kvapaliny a vodič sedí vo

vozidle. Hliadka po príchode na miesto zistila, že na sedadle vodiča sedí muž, ktorý je značne pod vplyvom alkoholu, vozidlo malo poškodené pneumatiky a karosériu, preto bola hliadkou MsP privolaná prostredníctvom linky 158 hliadka policajného zboru, ktorá muža podrobila dychovej skúške s pozitívnym výsledkom. Po zistení totožnosti vodiča mu bol zadržaný vodičský preukaz a vydaný zákaz činnosti riadiť motorové vozidlá. Vodič vozidla bol pre podozrenie z trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia predvedený na útvar policajného zboru na vykonanie ďalších potrebných úkonov.

Dňa 2. 9. 2024 v čase o 9.15 hod.

oznánil hliadke MsP operátor mestského kamerového systému, že za budovou Mestského kultúrneho a informačného

centra v Stupave nejaké osoby poškodzujú vchodové dvere do MKIC. Hliadka MsP na mieste prichytila skupinku mladistvých, ktorí sa k poškodeniu vchodových dverí priznali. Hliadka skutok vyriešila napomenutím, páchatelia dvere následne uviedli do pôvodného stavu.

Dňa 10. 9. 2024 v čase 3.30 hod.

prijala hliadka MsP oznámenie, že na Nám. sv. Trojice pravdepodobne niekto rozbíja kvetináče. Po príchode hliadky na miesto bolo zistené, že zo stromu v zámockom parku sa utrhl veľká haluz

a spadla cez oplotenie, ktoré poškodila, na Námestie Sv. Trojice, kde tesne minula osobu nachádzajúcu sa na lavičke. Udalosť bola oznámená pracovníkom Verejnoprospešných služieb mesta Stupavy, ktorí haluzinu z miesta odstránili. O udalosti bude informovaný aj Bratislavský samosprávny kraj ako majiteľ stromu a oplotenia.

VÝVOZ ODPADU PRE PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Postaráme sa aj o odpad z obchodov či reštaurácií, avšak každú prevádzku v Stupave je potrebné registrovať na mestskom úrade a uhradiť poplatok za zvoz, zber a likvidáciu komunálneho odpadu. Výška poplatku za komunálny odpad v prípade právnických osôb sa stanovuje na zák-

lade aktuálne platného všeobecne záväzného nariadenia. Poplatok sa vyrubuje každoročne, pričom daňovým obdobím je kalendárny rok. Poplatok sa stanovuje rozhodnutím a po splnení si oznamovacej povinnosti poplatníka o vzniku povinnosti úhrady poplatku. Počas roka sa vyberá v alikvotnej časti. Pre zvoz

separovaného odpadu podnikateľ uzatvára zmluvu so spoločnosťou, ktorá mu ho zabezpečí spolu so spracovaním odpadu. Obrátiť sa môžete na Verejnoprospešné služby Stupava, ktoré pre podnikateľské subjekty túto službu zabezpečujú. Stačí sa ozvať v pracovnom čase na číslo 0948 760 353 a dohodnúť si podmienky, ako sú frekvencia a cena vývozu či veľkosť nádoby podľa vašich potrieb. **sn**

TRIEDENIE DO PLASTOVÝCH NÁDOB V RODINNÝCH DOMOCH

Farebné nádoby na triedený odpad sa podľa reakcií obyvateľov osvedčili, majú tieto výhody:

- vyššia kapacita
- poriadok v skladovacích priestoroch
- izolácia prípadného zápachu

- udržiavanie okolia v čistote, keďže vrecia sa môžu roztrhať a odpad rozfúkať
- zefektívnenie práce zamestnancom pri zbere odpadu.

Nádoby si môžete zakúpiť vo VPS Stupava (0948 760 353), po dohode vám ich prive-

zieme. Cena (zelenej, žltej, modrej, hnedej) je v prípade 120-litrovej nádoby 38 eur/ks a 240-litrovej 50 eur/ks.

Dodržiavajte, prosím, aj farebné rozlíšenie vriec na triedený odpad. Zber prebieha postupne v rámci obvodu, jeden druh odpadu

po druhom. Ak je ich obsah pomešaný, môže takéto vrece znehodnotiť nazbieraný obsah vozidla.

Kuchynský odpad sa zbiera od bytoviek, kde sú naň určené nádoby na stojiskách. Rodinné domy môžu na zvyšky ovocia, zeleniny a iný vhodný odpad použiť kompostéry alebo zberný dvor. **sn**

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

VÝJAZDOVÁ ŠTATISTIKA LETNÝCH PRÁZDNIN

Počas letných prázdnin, v mesiacoch júl a august 2024, zasahoval náš zbor celkovo pri 20 udalostiach. Z celkového počtu výjazdov bolo vykonaných 11 zásahov pri technických pomociach a 9 zásahov pri požiaroch. Z deviatich požiarov osemkrát išlo o hlásený požiar vo vonkajšom prostredí. Pri ostatnom požiari išlo o požiar rodinného domu vo Vysokej pri Morave, ktorý sa po príchode na miesto nepotvrdil. Aj napriek tohtoročnému extrémne teplému letu evidujeme v porovnaní s minulými rokmi 2023 a 2022 pokles zásahov pri požiaroch počas letného obdobia.

PÁD STROMOV V BORINKE

V nedeľu 23. 6. 2024 sme boli o 20.37 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k technickej pomoci do k. o. Borinka. Na mieste udalosti došlo k pádu viacerých stromov, ktoré následne blokovali celú šírku cesty smerujúcu k lokalite Košariská. Jednotka odstránila prekážku pomocou motorových píl a očistila vozovku. Zásah ukončila krátko pred 23. hodinou.

POŽIAR ODPADU V BRATISLAVE

V pondelok 24. 6. 2024 sme boli o 20.47 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru v k. o. Bratislava, m. č. Podunajské Biskupice, kde horel odpad.

Naša jednotka vykonávala na mieste udalosti kyvadlovú dopravu vody s technikou CAS32 Tatra 815 a hasebné práce s použitím autonómnych dýchacích prístrojov. V nočných hodinách došlo k striedaniu členov nášho zboru ďalšími našimi hasičmi. Naša jednotka ukončila zásah po takmer 12 hodinách, v čase 8.04 hod. (25. 6. 2024).

POŽIAR GARÁŽE

V sobotu 29. 6. 2024 sme boli o 11.22 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru garáže na Mar-

cheggskej ulici v Stupave. Na miesto udalosti prišlo šesť hasičov a evidovali silné dymenie z jednej zamknutej garáže. Jednotka vykonala násilný vstup do objektu za pomoci rozbrusovacej píly. V priestoroch garáže bolo pomocou termovízie nájdené ohnisko, ktoré bolo uhasené a rozhrabané. Následne na miesto udalosti dorazili jednotky Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta Bratislavy, v súčinnosti s ktorými prebiehala ďalšia likvidácia udalosti. Počas zásahu boli používané autonómne dýchacie prístroje.

POŽIAR V BRATISLAVE

V nedeľu 30. 6. 2024 sme boli o 16.00 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru na Odborársku ulicu v Bratislave, kde horeli železničné podvaly a okolitý porast. Na mieste v čase nášho príchodu už zasahovali príslušníci Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta Bratislavy. Naša jednotka vykonávala na mieste udalosti kyvadlovú dopravu vody s technikou CAS32 Tatra 815 a hasebné práce. Do základne sa jednotka vrátila krátko pred 20. hodinou večer.

POŽIAR LESA V BORINKE

V pondelok 2. 9. 2024 sme boli o 12.49 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru v katastri obce Borinka. Podľa prvotného hlásenia malo na mieste ísť o požiar porastu menšieho rozsahu. Jednotka piatich hasičov vykonala výjazd s vozidlom ZA Steyr 13S23. Po komplikovanom prieskume lokalít za obcou Borinka sa podarilo jednotke lokalizovať miesto požiaru – Kozí chrbát. Prieskumom na mieste udalosti bolo zistené, že nejde o požiar men-

šieho, ale, naopak, veľkého rozsahu. Z tohto dôvodu si veliteľ našej jednotky okamžite vyžiadala na miesto udalosti ďalšie jednotky. V čase 13.47 hod. bola na miesto vyslaná naša ďalšia jednotka s vozidlom CAS 32 Tatra 815 a dvaja hasiči. Všetci sme sa snažili zamedziť najmä ďalšiemu šíreniu požiaru. Zásah bol na mieste náročný pre ťažko dostupný terén a veľkosť zasiahnutej plochy. Postupne na miesto udalosti dorazili ďalšie jednotky profesionálnych a dobrovoľných hasičov takmer z celého Bratislavského kraja. Velenie nad zásahom, ktoré vykonávala naša jednotka, bolo odovzdané profesionálnym hasičom. Na miesto udalosti bol vyžiadaný aj vrtuľník s bambi vakom, ktorý po príchode vykonával hasebné práce zo vzduchu. Po 18.00 hod. sme vykonali striedanie zasahujúcich hasičov nášho zboru. Naši hasiči ukončili svoju činnosť krátko pred polnocou. Počas noč-

ných hodín bol na požiarovisku vykonávaný monitoring inými jednotkami, pričom k ďalšiemu šíreniu požiaru už nedochádzalo. V utorok 3. 9. 2024 sme boli o 7.37 hod. vyslaní opäť na rovnaké miesto pre pokračovanie v likvidácii udalosti. Naša jednotka vykonávala na mieste hasebné a likvidačné práce, diaľkovú dopravu vody a následne aj kyvadlovú dopravu vody. Zásah bol ukončený po 15.00 hod. V stredu 4. 9. 2024 bola naša jednotka o 10.57 hod. vyslaná do Borinky opäť. V súčinnosti s jednotkou profesionálnych hasičov z Bratislavy sme vykonávali na mieste dohášanie a rozhrabávanie skrytých ohnísk. Zásah bol pre našu jednotku ukončený o 16.42 hod.

POŽIAR PORASTU NA ULICI JÁNA ONDRUŠA V STUPAVE

Vo štvrtok 5. 9. 2024 sme boli o 7.20 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru porastu na ulici Jána Ondruša. Požiar trávnatého porastu s rozlohou približne 30 m² bol uhasený pomocou jedného prúdu. Na miesto dorazila aj jedna jednotka Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta Bratislavy.

POŽIAR LESA V BRATISLAVSKEJ RAČI

V nedeľu 8. 9. 2024 sme boli o 11.13 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k prevereniu dymenia v pohorí Malých Karpát. Podľa prvotného hlásenia malo byť v okolí obce Borinka cítiť dym z horenia.

Prvá jednotka vykonala výjazd s terénnym vozidlom Opel Campo TFS 54, pre vykonanie rýchlejšieho prieskumu pohoria. Po preverení niekoľkých lokalít dorazila jednotka k lokalite Biely kríž, kde bolo spozorované rozsiahle dymenie z lesa. Na miesto bola okamžite vyslaná naša ďalšia jednotka s vozidlom CAS 32 Tatra 815. Krátko pred príchodom druhej jednotky sa podarilo prvej jednotke nájsť presnú lokalitu požiaru v oblasti Nad Vydricou, k. o. Bratislava, m. č. Rača. Obe jednotky spoločne začali hasebné práce. Vytvorili dopravné a útočné vedenie, pričom sa snažili zabrániť ďalšiemu šíreniu požiaru. Operačnému stredisku bolo našou jednotkou spresnené miesto požiaru, vďaka čomu na miesto udalosti dorazili ďalšie jednotky dobrovoľných a profesionálnych hasičov. Celková rozloha požiaru bola viac ako 8 hektárov. Zásah pre našu jednotku trval viac ako 10 hodín.

ČINNOSŤ PO ZÁSAHU

Naša práca sa uhasením požiaru nekončí. Po každom zásahu je potrebné pripraviť vyba-

venie a techniku na ďalší zásah. V utorok, po návrate späť do základne, museli naši členovia dôkladne vydezinfikovať a poumývať všetko použité vybavenie. Išlo napríklad o hadice, prúdnice, rozdeľovače či samotné vozidlá. Na hadiciach sa museli vykonať tiež tlakové skúšky, aby sa zistilo, či sa pri zásahu nepoškodili. Naš zbor použil pri zásahu pri požiari v Borinke presne 720 metrov hadíc a množstvo ďalšieho vybavenia. Len samotné dezinfikovanie a čistenie po zásahu trvalo takmer päť hodín.

NOVÉ TERÉNNÉ VOZIDLO

Dobrovoľný hasičský zbor Stupava získal v marci tohto roku motorové vozidlo značky Opel Campo 4x4. Vozidlo získal náš zbor bezplatným darom od štátu, ktorý ho v tom čase evidoval ako prebytočný hnutelný majetok. Vozidlo Opel Campo 4x4 je svojou konštrukciou a vlastnosťami predurčené najmä na jazdu v teréne. Počas niekoľkých mesiacov prešlo toto vozidlo kompletnou renováciou všetkých častí, ako napríklad opravou rámu a karosérie, kompletným lakovaním či servisom motorovej časti. Po renovácii boli na vozidlo umiestnené fólie označujúce príslušnosť k hasičskému zboru a taktiež bolo vozidlo vybavené homologizovaným výstražným rozhlasovým zariadením, s LED pracovným osvetlením okolitého priestoru. Po administratívnych úkonoch a zaškolení hasičov bolo začiatkom augusta vozidlo zaradené medzi akcieschopnú výjazdovú techniku jednotky. Tá niekoľkokrát ročne zasahuje v ťažko dostupnom teréne, kde toto vozidlo nájde široké využitie. Ide napríklad o transport zranených cyklistov či turistov v pohorí Malých Karpát, o prevoz zasahujúcich hasičov a materiálno-technického vybavenia pri lesných požiaroch, o činnosť pri pátracích akciách, o menšie technické pomoci a množstvo iným činností. Počas augusta bolo vozidlo vybavené ťažným zariadením a pracovným navijakom. Okrem činností, ktoré si vyžadovali prácu odborne spôsobilých spoločností, bola celá renovácia vykonávaná členmi dobrovoľného hasičského zboru počas ich osobného voľna. Renovácia, opravy a úpravy vozidla boli financované aj zo získanej dotácie od mesta Stupavy na rok 2024, ktorá bola vo výške 4500 eur. Plná výška tejto finančnej podpory tak bola opäť premenená na majetok, ktorým budeme schopní profesionálnejšie a efektívnejšie pomáhať všetkým, ktorí to budú potrebovať.

Na fotografiách si môžete pozrieť, ako sa vozidlo zmenilo.

13 OTÁZOK ALENE POŽGAYOVEJ,

učiteľke Materskej školy Janka Kráľa v Stupave, ktorej sa koncom júna vedenie mesta Stupavy podakovalo za jej 20-ročné profesionálne vedenie tejto materskej školy a za jej dlhoročnú kvalifikovanú prácu, ktorou prispela k rozvoju MŠ a k spokojnosti rodičov a detí navštevujúcich túto materskú školu.

Prvé septembrové dni sa vždy nesú v znamení nového školského roka, počas ktorého sa z bezstarostných detičiek stávajú škôlkari. Zároveň sú príležitosťou porozprávať sa o výchove tých najmenších „školákov“, najmä ak je našim partnerom v rozhovore riaditeľka MŠ s dlhoročnou praxou, ktorá má určite skúsenosti na rozdávanie.

Materská škola Janka Kráľa otvorila svoje brány pre deti v roku 1981 a jej prvou riaditeľkou bola Zuzana Mazancová. Ako si na ňu spomínate?

Pani Mazancová bola v prvom rade veľká profesionálka. Vytvorila úžasný kolektív mladých ľudí, pozbieraných z celého Slovenska. Do MŠ som nastúpila ako devätnásťročná. Myslela som si, že to bude len na rok, kým pôjdem na vysokú školu. Nakoniec som však v tomto povolaní zostala dodnes.

Začiatkom septembra ste vo vašej materskej škole privítali nielen predškolákov, ale i deti vo veku od troch rokov. Ako vyzerá aktuálne zloženie vašich tried?

Pred tromi – štyrmi rokmi sme mali okolo 96 predškolákov, minulý školský rok však už len 76. V jednotlivých triedach máme deti umiestnené

podľa vekových kategórií. Trojročných detí sme mali 2 triedy, štvorročných dve a pol triedy a päťročných tri a pol triedy.

Máte za sebou dvadsať rokov vo funkcii riaditeľky. Je to naozaj dlhé obdobie. Na ulici vás musí pozdraviť každý druhý Stupavčan...

Pracovať s deťmi je krásne povolanie. Samozrejme, aj v ňom sa môžu vyskytnúť problémy, ale my sme sa vždy snažili všetko zvládnuť s rozvahou. Od začiatku som ja aj moje kolegyně nasávali metodiku aj prístup k deťom od starších skúsenejších kolegyň. Z tej éry sme tu ešte tri kolegyně. Tieto pevné základy, priateľské, ale pracovne veľmi korektné, nám tu zostali a odovzdávame ich ďalšej generácii učiteliek. Základom je, že dieťa je na prvom mieste.

Aké boli vaše školské začiatky?

Pôvodne sme začínali ako štvortriedka. Neskôr sa pristavili priestory pre ďalšie dve triedy a po čase sa nadstavili ešte ďalšie dve triedy. Tak ako rástol počet detí, zväčšoval sa aj počet zamestnancov. Dnes sme osemtriedna materská škola, najväčšia v Stupave.

A čo vaše manažérske schopnosti?

Vyšťudovala som strednú ekonomickú školu, čo sa mi v tejto profesii veľmi hodilo. Hneď na začiatku, po troch týždňoch vo funkcii riaditeľky, ma prekvapila hlĺbková inšpekcia, ktorá prišla omylom k nám a nie do inej MŠ, kam mali naplánované. Samozrejme, na výbornú to nedopadlo. Aby som odstránila zistené nedostatky, musela som vypracovať veľa vnútorných smerníc a dokumentov. Následná inšpekcia však dopadla výborne. Pre mňa to bola veľmi

dôležitá skúsenosť, ktorá ma naštartovala, a až do konca funkčného obdobia som sa snažila mať všetky dokumenty aktuálne a v poriadku.

Vaša materská škola sa môže aktuálne pochváliť novou prístavbou, aj interiér vyzerá veľmi pekne. Čo všetko sa vám za tie roky podarilo vylepšiť?

Pôvodná budova MŠ prešla vo vnútri kompletnou rekonštrukciou. Ako prvé sme menili staré hliníkové okná za nové plastové. To bolo ešte za primátora Jána Beľša. Neskôr sme kompletne vymenili podlahy, repasovali dvere či vymenili za nové. Kompletnou rekonštrukciou prešla aj kuchyňa – od elektroinštalácií po kompletne nové spotrebiče a zariadenia. Tiež boli vymenené rozvody kúrenia a mnoho iných vecí aj na školskom dvore.

Koľko máte momentálne zamestnancov?

Tridsať.

A koľko detí navštevuje vašu materskú školu v tomto roku?

169.

Po dvadsiatich rokoch ste odovzdali svoje riaditeľské žezlo svojej kolegyni Lucii Slovákovej, ktorá k vám prišla pred rokmi z MŠ Ružová. Nie je vám to ľúto?

Vôbec nie, skôr som sa na toto obdobie tešila, pretože v našej materskej škole zostávam naďalej, a to ako učiteľka. Rada budem odovzdávať svoje vedo-

mosti a skúsenosti v riadiacej oblasti novej pani riaditeľke. Svoje ďalšie pôsobenie by som si chcela naozaj užít s deťmi. S tými najmenšími plánujem stráviť ešte pár pekných rokov.

Na ktoré obdobie spomínate ako na najt'ažšie?

Bolo to v čase, keď sa mi končilo tretie funkčné obdobie. Rozmýšľala som, že by som už riaditeľovanie prenechala niekomu inému. Kolektív ma však prehovoril, aby som pokračovala ešte jedno funkčné obdobie. Teraz môžem povedať, že tých posledných päť rokov bolo naozaj náročných. Schytala som nielen covid, ale aj energetickú krízu. Našťastie sme mali vytvorené triedne skupiny cez sociálne siete a všetka komunikácia bola promptnejšia. Zvládli sme aj dištančné vzdelávanie počas covidu ako prví v Stupave a v širokom okolí.

Zmenili sa deti počas tých rokov, čo sa im venujete?

Pravidelne sa mi stáva, že deti, ktoré k nám chodili do MŠ pred mnohými rokmi, privedú dnes do škôlky svoje deti. Je príjemné sledovať celé generácie. S deťmi nie je žiaden problém, skôr občas s rodičmi. Nielen ja cítim, že rodičia akoby žiadali od učiteliek, aby suplovali rodinnú výchovu. Rodičia často deti preťažujú rôznymi krížkami a aktivitami v myšlienke, že im dávajú to najlepšie. No najlepšie pre dieťa je pozornosť rodičov, zapájanie detí do rodinného života, elementárnych prác a najmä rozhovory s nimi. Čoraz viac detí má rečové nedostatky či poruchy, jednou z príčin je slabá komunikácia, časté používanie telefonov, tabletov a pod. Chápem, že jednoduchšie je po práci dať dieťaťu „zabavku“, ako sa s ním rozprávať alebo hrať. Potom sa nečudujme, že rapídne narastajú komunikačné problémy detí. Jednoducho, zvyšuje sa počet rodičov, ktorí svoje deti nezapájajú do každodenných činností, nerobia ich spolu.

Potom to takto pokračuje asi aj na základnej škole...

Tu si to podľa mňa užijú deti príliš ochranárskych rodičov, ktorí sa snažia všetko deťom uľahčovať, chrániť ich a všetko robiť za nich. Ak dieťa nie je vedené k elementárnej zodpovednosti, veku primeraným činnostiam a komunikácii, nezíska ani primerané sebavedomie. Ak nemá pri sebe dospelého, ktorý urobí všetko za neho, cíti sa nieisto. Je pod tlakom, v strese. Jednoducho, svoje detstvo si neužíva.

Dá sa to napraviť?

Určite áno, ak si tento prístup rodičia uvedomia. Držme si palce.

Eva Švoňavová, foto: autorka

PREDSTAVUJEME STUPAVSKÉ OBČIANSKE ZDRUŽENIA

ŽENSKÝ SPEVÁCKY ZBOR NEVÄDZA

Tak ako na poli vykvitla nevädza, v Stupave vykvitol ženský zbor Nevädza.

Ženy a dievčatá sa stretávajú každú stredu v MKIC Stupava na 1. poschodí.

Pokiaľ sa k nám chcete pridať, rady vás privítame medzi nami. Veď so spevom je život krajší.

KONTAKT: Zuzana Mazancová (0903 234 919)

Ženský spevácky zbor Nevädza začal spievať v roku 1976. Zakladateľom zboru stupavská Nevädza bol Ladislav Kudijovský.

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK

Už tradične sme mali na školskom dvore Základnej školy kpt. Jána Nálepku slávnostné otvorenie školského roka. Tešíme sa, že v nadstavbe budovy školy pribudlo desať nových kmeňových tried, deväť odborných učební a ďalšie priestory pre zamestnancov.

Okrem samotnej nadstavby zahŕňal projekt aj obnovu vnútorného átria, rekonštrukciu obvodového oplotenia areálu a vybudovanie nových spevnených plôch s osvetlením v prednej časti areálu.

„Našu základnú školu bude v školskom roku 2024/2025 navštevovať spolu 1 446 žiakov,“ skonštatovala riaditeľka Zuzana Šimková a doplnila, že medzi žiakmi privítali

aj 169 prváčikov. „S hrdosťou môžem povedať, že sme dlhoročný problém s chýbajúcimi kapacitami pre žiakov základnej školy dokázali spoločne vyriešiť. Okrem toho sme v školskom roku 2024/2025 zabezpečili aj miesta pre všetky deti, ktoré si podali prihlášky a prejavili záujem o prijatie do materských škôl,“ potvrdil primátor mesta Peter Novisedlák.

rr, foto: Peter Kubička

OCENENIE TALENTOVANÝCH ŽIAKOV

Na konci školského roka sa na Mestskom úrade v Stupave koná každoročne slávnostné podujatie, počas ktorého primátor mesta odovzdáva žiakom ocenenia za ich úspešnú reprezentáciu mesta a školy. Stupava tak vyjadruje vďaku a podporu talentovaným žiakom, ktorí dosiahli výnimočné výsledky v oblasti športu, umenia, kultúry či na vedomostných olympiádach.

Primátor Peter Novisedlák pogrataloval tentoraz talentovaným žiakom Základnej školy kpt. Jána Nálepku a Základnej umeleckej školy v Stupave. Za reprezentáciu mesta v celoslovenských súťažiach boli ocenení žiaci z rôznych oblastí. Medzi nimi i Adela Ungvarská, ktorá v súťaži „Vráťme knihy do škôl“ obsadila 3. miesto.

Šport

Za zisk 2. miesta na majstrovstvách Slovenska v hádzanej boli ocenené mladšie dorastenci: Lucia Miškolciová, Romana a Tamara Horecké, Šárka Vargončíková, Nina Malcherová, Petra Lakoščíková, Johana Zelenáková a Vanda Smolárová.

Za zisk 3. miesta na majstrovstvách Slovenska v hádzanej boli ocení starší žiaci: Tomáš Gunda, Samuel Bordáč, Nicolas Chmelík, Dominik Leporis, Henrich Lorenc (zároveň získal poďakovanie aj za reprezentáciu v OLOV), Roman Adamov, Ondrej Vojtko, Ladislav Červeň, Šimon Lipták, Šimon

Slezák, Tomáš Lažo, Samuel Krajčír, Filip Krajčír, Ján Jaďud a Michal Mičúch.

Olympijský odznak všestrannosti

Na najväčšej školskej športovej súťaži na Slovensku nás v školskom roku 2023/2024 reprezentovali žiaci 6. – 9. ročníkov a získali fantastické 1. miesto. Naša základná škola sa tak stala

najúspešnejšou školou v novodobej histórii OLOV. Ocenenia za svoje úžasné športové výsledky si prevzali títo mladí športovci: Bruno Lorenc, Natália Kroneková, Šarlota Vargončíková, Viktor Kopernický, Nicolas Chmelík a Lujza Lakoščíková.

Kultúra

Základná umelecká škola v Stupave predstavila takisto svoje talenty. Zora Šte-

lbaská, Klára Kollerová a Zora Moravčíková vynikli v súťaži **Hviezdoslavov Kubín**, kde získali 1. miesto.

Za úspešnú reprezentáciu mesta na celoštátnej súťaži Smižianska gitara 2024 boli ocenení: Teodor Ondrejčák za 2. miesto v striebornom pásme, Tomáš Repáš za 1. miesto v zlatom pásme, Jozef Pitrovský za strieborné pásmo a Ella Cabadajová za strieborné pásmo. Za 1. miesto na medzinárodnej interpretačnej súťaži V4 v Brne bol ocenený Artur Tomášek a za strieborné pásmo v súťaži Klavírna Senica Matúš Tomek.

Za reprezentáciu školy na kultúrnych podujatiach sa ocenenia dostalo takisto žiakom a žiačkam ZUŠ Nine Slivanskej, Žofii Hackerovej, Ele Mistríkovej, Adele Behúlovovej, Michalovi Kováčovi a Matúšovi Šramkovi.

Ďakovné listy

Na záver odovzdal primátor špeciálne ďakovné listy žiakom, ktorí prispeli k skrášleniu exteriérov Materskej školy na Zvončekovej ulici. Mladí výtvarníci pod vedením pani učiteľky Martiny Kolebusovej vytvorili veľkú nástennú maľbu a zútulnili tak školské prostredie.

Podujatie bolo oslavou úspechov mladých talentov, ktoré nielenže šíria dobré meno Stupavy na celom Slovensku, ale inšpirujú aj ďalších svojich rovesníkov.

Erika Piesecká, foto: Peter Kubička

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE NOVEJ MATERSKEJ ŠKOLY

Na začiatku školského roka sa uskutočnilo slávnostné otvorenie novej materskej školy na Zvončekovej ulici. Pozvanie na túto významnú udalosť prijali hostia, medzi ktorými boli minister investícií a regionálneho rozvoja Richard Raši a podpredsedníčka Bratislavského samosprávneho kraja Petra Hitková.

Nová štvortriedna materská škola s kapacitou 92 miest otvorila svoje brány pre deti už v pondelok 9. septembra 2024. Projekt v hodnote 1 730 875,88 eur bol financovaný z Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020. Materskú školu sa podarilo postaviť za 10 mesiacov.

Minister Richard Raši vo svojom príhovore vyjadril uznanie všetkým, ktorí sa na projekte podieľali. Vyzdvihol rýchlosť a efektivitu výstavby a zdôraznil, že takéto projekty sú často raritou, keďže väčšina investícií na Slovensku sa sústreďuje na rozšírenie existujúcich kapacít, nie na výstavbu nových škôl. „Postaviť škôlku za taký krátky čas si vyžaduje enormné úsilie, ale bola to historická šanca, ktorá sa nemusí opakovať,“ uviedol minister.

Primátor mesta Peter Novisedlák pripomenul, že nedostatok miest v materských a základných školách bol pre Stupavu dlhoročným problémom. Oznamoval však, že tento rok sa podarilo zabezpečiť dostatok miest pre všetky trojročné deti, ktoré si

samotným otvorením novej škôlky prezreli aj priestory nadstavby panelovej budovy Základnej školy kpt. Jána Nálepku v Stupave.

Primátor mesta zdôraznil, že cieľom je nielen vytvárať nové kapacity, ale aj zvyšovať kvalitu vzdelávania. Mesto má preto v pláne

ešte dobudovanie športovej infraštruktúry v rámci areálu základnej školy, ktorá už dnes dosahuje mimoriadne športové úspechy.

Na záver patrí veľké poďakovanie žiakom zo Základnej umeleckej školy v Stupave za krásne hudobné a tanečné vystúpenie, ako aj všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii tohto podujatia.

Erika Piesecká,
foto: Peter Kubička

ŠKÔLKA NA HVIEZDOSLAVOVEJ ULICI

História Materskej školy na Hviezdoslavovej ulici siaha do roku 1947, keď bola detskou opatrovnou v Máste. Od roku 2003 je táto materská škola samostatným právnym subjektom, ktorej zriaďovateľom je mesto Stupava.

Počas záplavového víkendu veľká voda neobišla ani budovu a areál tejto MŠ. Riaditeľka škôlky Eva Karch Hnátayová informovala primátora mesta o zistenom stave v kotolni, kde uvádza „...oznamujem Vám v súvislosti s aktuálnou situáciou v Stupave, že prudké dažde spôsobili škody aj v Materskej škole na Hviezdoslavovej 674 v Stupave. Hlavná budova školy je v poriadku, avšak priláblá budova MŠ – kotolňa – je zatečená cez strechu, má premoknutý strop, zatečené steny, voda steká alebo vyteká aj z elektroinštalácie, zo zásuvky, z ističa. Prívod elektriny je vypnutý. Vykurovacie telesá a čerpadlá sme prikryli nepremokavou fóliou, zrejme sú v poriadku.“ V utorok 24. 9. 2024 sa vedenie mesta Stupavy stretlo s radou školy pri MŠ Hviezdoslavova, s jej zamestnancami a so zákonnými zástupcami detí, ktorí zhodnotili nasledujúce skutočnosti:

- priestory MŠ Hviezdoslavova majú dlhodobý problém s vlhkosťou a s tým spôsobenými nedostatkami, čo preukázal aj posudok „Posúdenie zavlnutia obvodových múrov s návrhom sanácie objektu“

z 03/2022 vypracovaného Ing. Martou Pichovou,

- kotolňa MŠ Hviezdoslavova bola zatečená v dôsledku povodní v dňoch 13. – 15. 9. 2024,

- mesto Stupava disponuje novovybudovanými priestormi v MŠ Ružová a v MŠ Zvončeková, ktoré sú hygienicky a technicky vyhovujúcejšie, a je schopné deti okamžite premiestniť.

Zákonným zástupcom detí preto ponúkli možnosť nechať ich do konca kalendárneho roka v MŠ Hviezdoslavova alebo vybrať si druhú alternatívu, a to premiestniť svoje dieťa do MŠ Ružová alebo MŠ Zvončeková, ktoré majú voľnú kapacitu.

Taktiež boli všetci oboznámení s faktom, že prevádzka MŠ Hviezdoslavova nebude od januára 2025 finančne udržateľná z dôvodu zmeny spôsobu financovania materských škôl v SR.

Pre mesto je prvoradé, aby mali deti vyhovujúce, zdravé a bezpečné prostredie, preto hľadá možnosti na finančné krytie komplexnej rekonštrukcie budovy.

rr

ISPER
internet • televízia • hlas

S NAMI MÁTE TO NAJLEPŠIE VŽDY PORUKE

- KVALITA • SKÚSENOSTI A STABILITA • FLEXIBILNÉ RIEŠENIA A NÁPADY •
- MODERNÉ SÚČASNÉ TECHNOLOGIE • OCHOTNÝ ZÁKAZNÍCKY SERVIS •

nama má emu.
isper má internet
a telku za super cenu.

17,90 eur
mesačne

0902 532 989 obchod@isper.sk www.isper.sk @isper.sk isper_svk

POZOR NA SRŠŇA ÁZIJSKÉHO

Ekofond SPP, nezisková organizácia zameraná aj na ochranu životného prostredia, upozorňuje na závažné riziká spojené s výskytom sršňa ázijského (*Vespa velutina nigrithorax*) v blízkosti slovenských hraníc.

Ako ho rozpoznať

Sršeň ázijský je menší ako náš bežný sršeň obyčajný, má čierne telo s oranžovou hlavou a výrazným žltó-oranžovým pruhom na konci bruška. Nohy sú čierne s jasne žltými koncami.

UPOZORNENIE:

Ak zbadáte hniezdo sršňa ázijského, udržujte odstup aspoň

5 metrov. Hoci jedince tohto druhu pre človeka nie sú nebezpečnejšie ako iný bodavý hmyz, pri vyrušení hniezda môžu na narušiteľa agresívne zaútočiť desiatky až stovky jedincov, čo môže mať nepríjemné následky. Pre alergikov, deti a starších ľudí to predstavuje vážne riziko.

www.ekofondspp.sk

Predseda OZ včelárov v Stupave Anton Gramblička potvrdil nebezpečenstvo, ktoré sršeň ázijský znamená pre naše včelstvo. „V prípade, ak niekto nahlási jeho existenciu na našom území, je možné sledovať jeho správanie, a to najmä pri love včiel, pretože sa pravdepodobne vrátia zo svojho hniezda späť k zdroju potravy. Monitorova-

nie hniezd sršňov sa opiera o používanie sofistikovaných zariadení, ako sú harmonické entomologické radary a rádiová telemetria. K ďalším možnostiam patrí triangulácia, ako aj pravidelné vizuálne pozorovanie výjazdy do cieľových oblastí.“

LETO V EKOCENTRE

Letné prázdniny sme si užili v ekocentre naozaj naplno. Vyrazili sme do terénu a splavili sme Moravu, na bicykloch preskúmali okolité rybníky, pešo prešli banský náučný chodník aj spoznávali hmyzích kamarátov.

U nás v parku sme si ukázali, ako očkovať a štepiť stromčeky, ako na chov hydiny či králikov, skúmali sme kosti, ale aj vysievali zinnú a jarnú zeleninu a povedali si o živote šeliem na Slovensku. Nechýbali ani prírodovedné tábory, počas ktorých sa deti od 6 do 12 rokov vybrali skúmať prírodu, do jaskyne, na splav alebo sa zoznamovali so zvieratkami. Našli si nových kamarátov, dozvedeli sa množstvo zaujímavých informácií zo života v prírode a zvládli aj náročnejšie pešie presuny. Užili sme si spolu kopec zábavy a už teraz

sa tešíme na budúci rok. V novej sezóne nás v ekocentre čaká aj zopár novinek – pre verejnosť budeme mať otvorené aj vo štvrtky. Doobedia budú patriť organizovaným skupinám na objednávku a poobe-

dia tvorivým kurzom pre deti aj dospelých. Okrem toho sme poskytli zázemie lesnému klubu detí, takže u nás bude naozaj veselo celý týždeň. Stredy už tradične patria stretnutiam so škôlkarmi a školákmi, poobede sa stretneme na kynologickom krúžku s Michalom.

No a jeseň bude už tradične patriť Dňom zelá, ktoré pripadajú na prvý októbrový víkend. Program vás čaká po celom meste a zastaviť sa môžete aj u nás. Tešíme sa na stretnutia počas októbra!

sn, foto: EKOCENTRUM STUPAVA

REVITALIZÁCIU POSUNULI ZÁPLAVY

Koncom októbra mal Bratislavský samosprávny kraj začať s komplexnou obnovou Kaštieľskeho parku. Nedávne záplavy však plány na revitalizáciu tejto národnej kultúrnej pamiatky narušili.

BSK sa úspešne uchádzal o externé finančné prostriedky na revitalizáciu

Kaštieľskeho parku z Programu cezhraničnej spolupráce Interreg Slovensko – Rakúsko 2021 – 2027. V rámci uvedeného projektu sú naplánované investičné aktivity a revitalizácia celkovo troch historických parkov – Kaštieľskeho parku v Stupave, Zámockého parku v Eisenstadte a parku Schönbrunn vo Viedni.

Obhliadka po záplave

Návrh revitalizácie je vypracovaný tak, aby odkazoval na históriu parku. Ako podklad návrhu slúžila koncepcná štúdia z februára

2022 a architektonicko-historický výskum z roku 2017.. Dendrologický prieskum bol vykonaný vo vegetačnom období v rokoch 2021 a 2022 a určil výrub 22 stromov. Oblúbené miesto všetkých Stupavčanov, a nielen ich, by tak malo byť pre verejnosť uzavreté dva roky. Termín začiatku prác sa však pre nedávne záplavy posunul. V minulých dňoch prebehla obhliadka parku, na ktorej projektantka revitalizácie zhodnotila aktuálny stav po veľkej vode a určila ďalší postup, o ktorom vás budeme informovať v ďalšom vydaní Stupavských novín.

rr, foto: Peter Kubička

Iniciatíva Zastavme sršňa ázijského

„Na Slovensku nemá sršeň ázijský prírodného nepriateľa a naše včely sa voči nemu zatiaľ nedokážu brániť. Preto je nevyhnutné, aby sme spoločne s verejnosťou monitorovali

a hlásili akýkoľvek potenciálny výskyt tohto druhu sršňa,“ hovorí Zlatica Vargová, riaditeľka Ekofondu SPP.

Prečo je hrozbou

Sršeň ázijský dokáže obklúčiť včelí úl a útočiť na svoju korisť v skupinách.

NASKENUJ
A SLEDUJ
PROGRAM V
EKOCESTRUM

JABLKOVÉ HODOVANIE®

Jablká v centre pozornosti
počas 16. ročníka podujatia
— Jablkové hodovanie —
5. 10. 2024 aj v Ekocentre

PROGRAM Október 2024

Sobota 5. október a nedeľa 6. október 2024

celý deň

Knižný kolotoč

celý deň

**Výmena semiačok
a rastlín**

Sobota 5. október 2024

JABLKOVÉ
HODOVANIE®

11.00 h

**Pečenie a ochutnávka
kapustníkov**

FK Nevädza

11.00 h

Jabĺčkové tvorivé dielne

Lesný klub Makovičky

14.00 h

**Prírodovedná vychádzka
pre rodiny**

15.00 h

Jablkové špízy v čokoláde

16.00 h

**Ukážka ťahania
a ochutnávka jablkovej
štrúdle**

Nedeľa 6. október 2024

11.00 h

**Cesta svetom
za kapustou**

Fermentiš

11.00 h

Vegánska kapustnica

Makovice

12.00 h

**Ochutnávka kapustových
šalátov**

Makovice

15.00 h

Výroba hojivej mastičky

Ekotočka

Sobota 12. október 2024, 11.00 hod. ★

Príbeh dubového lesa

Exkurzia

V okolí Stupavy rastú mohutné staré duby obklopené mladými stromami. Práve ony nám rozpovedia príbeh pasienkových lesov, spojených s pastvou zvierat. Povieme si, čo a ako v nich žilo kedysi a dnes, aj to, ako krajinu po stáročia pretvára človek.

Stretneme sa o 11.00 na autobusovej zastávke Stupava, Obora, vstup je voľný. Aby sme vás čakali, prosíme vás o prihlásenie na ekocentrum@stupava.sk.

Podujatie sa realizuje vďaka finančnej podpore Nadácie ZSE.

Sobota 12. október 2024, 14.00 hod. ★

Architekt prírody

Povieme si, ako jeden z najlepších architektov v prírode – bobor – pretvára charakter prírody, v čom je užitočný pre biodiverzitu a v čom je jeho výskyt rizikový. Nebudú chýbať zaujímavosti z jeho života.

Vstup je voľný.

Podujatie sa realizuje vďaka finančnej podpore Nadácie ZSE.

Sobota 19. október 2024, 10.00 hod.

Výprava pre deti

Exkurzia s Jurajom Čačaným

Prírodovedná prechádzka v okolí Stupavy pre deti od 8 rokov bez sprievodu rodičov. Zaspomíname na letné tábory, strávime spolu sobotu v lese a povieme si zaujímavosti zo života zvierat.

Príspevok 20 €/dieťa vrátane suchého obeda, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk, kapacita je limitovaná, trvanie cca 5 h.

Sobota 19. október 2024, 14.00 hod.

Kompostovanie

OZ Uvedomelo

Aby sme pôdu udržali živú a zdravú, potrebujeme jej prina-
vrátiť organickú hmotu. Jedným zo spôsobov, ako to urobiť, je kompostovanie. Predstavíme si rôzne spôsoby kompostovania, povieme si, ako ho založiť a starať sa oň, kto sú jeho obyvatelia či ako sa vyhnúť možným komplikáciám.

Príspevok 3 €, prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk.

Sobota 26. október 2024, 11.00 hod. ★

Hravá prírodoveda

Hry, hádanky, doplňovačky, puzzle a maľovánky – dozvieme sa, čo všetko o prírode už viete a naučíte sa niečo nové.

Sobota 26. október 2024, 14.00 hod.

Rodinný kvíz o prírode

Pozývame vás na náš prvý kvíz o prírode pre rodiny s deťmi. Budeme tipovať, súťažiť aj deliť sa o informácie, dozvieme sa o pikoškách a rekordoch zo sveta zvierat a najlepšie tímy si odnesú pekné ceny. Kvíz je vhodný pre rodiny s deťmi od 6 rokov, max. 4-členné tímy.

Prihlasovanie na ekocentrum@stupava.sk, štartovné 5 €/tím, v cene je malé občerstvenie.

Tvorivé kurzy

Od septembra máme otvorené aj vo štvrtok. Doobedie tak bude patriť objednaným skupinám a poobede vám prinesieme tvorivé kurzy pre deti aj dospelých. Budeme na nich maľovať, strihať, lepiť, pracovať s textilom aj drevom, vyrábať šperky či zlátiť. Popri tom sa nám podarí upcyklovať už použité výrobky či materiály.

Viac o náplni kurzov, používaných technikách a materiáloch či o lektorky si môžete prečítať, ak naskenujete QR kód hore alebo u nás na Facebooku.

Lesný klub v ekocentre

Od septembra poskytujeme zázemie lesnému klubu detí. Makovičky sa venujú hlavne deťom od 2,5 do 4 rokov, spoločne trávia veľa času v prírode a popri tom sa hrajú, smejú a učia. Ak hľadáte pre svoje dieťa rešpektujúce prostredie a chcete spoznať fungovanie klubu, stačí sa ozvať Janke na číslo 0902 210 500.

NOVINKA

NOVINKA

Kontakt: Ekocentrum Stupava, Hlavná 9C, 900 31 Stupava – vchod do parku oproti Mestskému úradu, ekocentrum@stupava.sk, telefónne číslo: +421 917 760 559, [@ekocentrumstupava](https://www.facebook.com/ekocentrumstupava), [@ekocentrumstupava](https://www.instagram.com/ekocentrumstupava). Otváracie hodiny: streda a sobota: 10.00 – 18.00 hod.; štvrtok 10.00 – 16.00 hod. objednané skupiny; 16.00 – 19.00 hod. verejnosť. Projekt spolufinancovaný Európskou úniou z Európskeho fondu rozvoja (ERDF) v rámci Programu spolupráce Interreg V A SK AT. Vstup na podujatia ★ bez uvedenej ceny je voľný. Na podujatiach môže byť vyhotovovaný video alebo fotografický záznam. Svojou účasťou dávate organizátorovi súhlas s jeho vyhotovením. www.mkic.sk www.stupava.sk

Organizátor

Partneri

STUPAVA

VPS STUPAVA
Staráme sa o Stupavu

ekotočka

GRAFICO
TLAČIAREN | REKLAMA

kraj

PAPIERKO
PAPIERNICTVO

NADÁCIA
ZSE

Občina Stupava

Interreg
Slovensko-Austria

JESEŇ V ZÁHRADKE

Počas septembra a často aj začiatkom októbra si vychutnávame babie leto. Tento rok nás záhradkárov potrápilo priveľké teplo a sucho. Pranostika vraví: „Ak sa osy v septembri tlačia do príbytkov, prorokujú tuhú zimu.“ Čo od nás naša záhradka potrebuje v týchto týždňoch?

stave, no zároveň sa už skončili silné mrazy – to znamená vo februári a v marci. Teraz na jeseň zbierame sladkú úrodu alebo odstraňujeme strapce, ktoré sa nepodarili. Keď chceme dobrú úrodu, musíme vinič chrániť pred peronospórou viničovou, múčnatkou, šedou hnilobou a červenou spálou. Je potrebné vinič, aj ten v malých záhradkách, aspoň dvakrát v roku chemicky ošetriť. Koncom mája pred kvitnutím viniča a potom po jeho odkvitnutí, keď sa začínajú tvarovať bobule.

Ovocná záhrada

– sústavne odstraňujeme opadané plody a polámané konáriky spod stromov, aby sa nestali zdrojom šírenia chorôb a škodcov a necháme vsiaknuť; v prípade, ak stromčeky javia príznaky nedostatku vody (zvráskavená kôra), namočíme ich aspoň na pol dňa do vody; alebo korene pred sadením

aby sme doplnili rastlinami odčerpané živiny
– prekypríme a mierne prihrnieme trsy jahôd, prípadne dosadíme jahody s koreňovým balom, do zimy stihnú zakoreniť
– odstránime šarkou napadnuté stromy

Starostlivosť o vinič, to je samostatná kapitola. Opýtali sme sa Jozefa Stankovského, pestovateľa, kedy je najvhodnejšie ostrihať vinič?

„Takýto vinič na pergole môžeme ostrihať, keď opadajú listy. Ak by sme to robili skôr, mohli by ešte vyrásť mladé listy. Riadny rez vykonávame neskôr v čase, keď je rastlina vo vegetatívnom

namočíme do hlinitej kaše (v nádobe zmiešame primerané množstvo pôdy s vodou)

– pokračujeme v zbere a spracovaní jesenných a zimných odrôd dozrievajúceho ovocia
– do mís okolo kríkov, stromov zaryľujeme dobre rozložený maštalný hnoj, kompost, prípadne Vitahum či rašelinový substrát,

– ríbezľové kríky prerezávaním pripravíme na zimu (odstrihneme všetky zlomené a choré konáre a presvetlíme stred kríkov, aby sme predišli ich zahusteniu)

Okrasná záhrada

– nezabúdame odstrihávať odkvitnuté kvety a súkvetia na podporu nových
– semená letničiek pozbierame, vyčistíme, usušíme, označíme menovkou, uskladníme na chladnom, vzdušnom a suchšom mieste v pivnici, komore
– rozsádzame dvojročné kvetiny
– vysádzame cibule tulipánov, hyacintov, krokusov
– vyčistíme záhradné jazierko; odstránime odumreté časti rastlín, napadané lístie, kal

Zeleninová záhrada

– na záhony vysievame redkovku a zimný šalát na dopestovanie priesad, zbierame koreňovú a neskorú hlúbovú zeleninu
– z uvoľneného pareniska vyvezieme zeminu a naplníme ho listím
– vysievame špenát na skorý jarný zber
– na záhony môžeme vysievať koreňový petržlen
– do črepníkov vysadíme trsy pažítiky určenej na rýchlenie dáme do kompostu
– rozsádzame trvalé druhy zeleniny – pažítiku, rebarboru, chren
– sústavne kontrolujeme výskyt chorôb, škodcov na uskladnenej zelenine, v pestovateľských priestoroch a v skladoch zeleniny

Vladimír Havránek, foto: Eva Švoňavová

BEAUTY ATELIER

„Mojá láska k prírode a zvieratám ma vedie k holistickému prístupu v živote aj v práci. Inklinujem k východnej kultúre, k ajurvéde, masážam, bylinkám a esenciám. Potrebujete relax a harmóniu do svojich uponáblaných dní? V uvoľnenej atmosfére salónu BEAUTY ATELIER nájdete profesionálne kozmetické ošetrenia a estetické procedúry. Vyriešime rôzne problémy pleti a iných nedokonalostí, aby ste od nás odchádzali krásne a sebavedomé,“ hovorí Lenka Hulíková, majiteľka salóna.

Čo ste pripravili pre svoje klientky počas týchto jesenných dní?

Spojila som masáž tváre, dekoltu a krku s masážou hlavy a šíje s indickou masážou hlavy a šíje nazývanou champi. Ajurvédské masážne ošetrenie „Tvárový rituál“ je novinka v mojom salóne a mám veľmi pozitívny obeh od klientok.

O čo presne ide?

Indická masáž hlavy zlepšuje krvný obeh a stimuluje lymfatický systém. Uvoľňuje napätie svalov tváre a hlavy, čo má liftingové účinky, keďže veľa svalov tváre má úpony práve vo vlasovej časti hlavy. Má aj zdravotné benefity. Na blave máme veľa akupresúrnych bodov a meridiánov, ktoré sú počas masáže stimulované. Taktiež odstraňuje toxíny, príznaky

úzkosti, depresie a bolesti hlavy. Pomáha rastu vlasov tým, že stimuluje vlasové cibulky.

S akou kozmetikou pracujete?

Výlučne s kozmetikou na prírodnej báze.

Čomu sa ešte venujete?

Okrem kozmetických ošetrení ponúkam klientkam rôzne estetické procedúry, ako napríklad veľmi moderný lifting mihalníc a lamináciu obočia alebo PmU obočia púdrovou technikou.

Kde sídlite? Ako sa k vám môžeme objednať?

Nájdete ma v centre Stupavy za poštou vo dvore. Objednať sa môžete cez bookio alebo telefonicky: +421 902 088 337.

ÚRODA 2024

Slovenský zväz záhradkárov, základná organizácia o.j.z. 6-19-Stupava, vás pozýva na akciu Mášťané Stupavjanom, Stupavjané Mášťanom, ktorá sa uskutoční v Maste v Obecnom dome 5. 10. 2024 od 10.00 do 17.00 hod.

Súčasťou podujatia bude výstava ovocia, zeleniny a kvetov ÚRODA 2024, ktorú organizuje SZZ ZO v spolupráci s MKIC a Mástskym potravinovým spolkom v Stupave. Pri tejto príležitosti vás prosíme, milí záhradkári a pestovatelia zo Stupavy a okolia, aby ste sa zúčastnili výstavy a pochválili svojimi výpestkami, ktoré vyhodnotí komisia. Súťažiť sa bude o „Najčastejšiu huavičku zelá, najčastejšiu džiňu a o najkrajšie výpestky ovocia, kvetov

a zeleniny“. Jednu vzorku tvoria minimálne 3 ks výpestkov, a to okrem zelá a džiňu.

V prípade, ak máte záujem vystaviť plody svojej práce, môžete tieto vzorky priniesť v piatok 4. 10. 2024 v čase od 10.00 hod. do 18.00 hod. do areálu Obecného domu v Maste.

Spätné vyzdvihnutie výpestkov je možné 5. 10. po 17.00 hod., resp. 7. 10. po 8.00 hod.

Viac informácií u V. Havránka na

telefónnom čísle: 0903 368 703, V. Marošovej: 0949 573 575, A. Sivákovej: 0907 317 207, D. Nemcovej: 0902 175 337

fischer hmoždinka do polystyrénu

Centrujúci hrot pre presné osadenie hmoždinky.

Možnosť použitia skrutiek priemeru 3,5 - 4,5 mm pre flexibilné využitie v upevňovaní.

Optimálny vŕtací hrot pre jednoduchú čistú montáž hmoždinky bez predvŕtania až do hrúbky omietky 10 mm.

Drážky pod golierom zaisťujú dokonalé zafrézovanie do povrchu omietky.

Drážka TX40 pre maximálnu stabilitu a prenos sily pri aplikácii.

PIR SPOJOVACÍ MATERIÁL

Hlavná 597/61 STUPAVA
(pri parkovisku v centre)

tel: 0910 123 250

fischer
Fixing Centrum

120240809003

MÁŠŤANÉ STUPAVJANOM, STUPAVJANÉ MÁŠŤANOM

Mástsky potravinový spolok v Stupave a Slovenský zväz záhradkárov ZO Stupava, v spolupráci s MKIC Stupava, vás pozývajú na podujatie „Mášťané Stupavjanom & Stupavjané Mášťanom“ v sobotu 5. 10. 2024 v areáli Obecného domu Mást v čase od 10.00 do 17.00 hod.

Pozývame všetkých do tradičnej Mástskej zóny, kde sa môžete preladiť na zelovú kultúru. Príďte ochutnať kotlíkovú kapustnicu, kvasené zelé a iné zelové špeciality. Popri predaji kvasenej kapusty a čalamády z domácej produkcie uvidíte aj ukážky rezania a tlačenia kapusty. Súčasťou podujatia bude tradičná výstava zeleniny, ovocia a kvetov

ÚRODA 2024, ktorú v priestoroch Obecného domu Mást pripravuje Slovenský zväz záhradkárov ZO Stupava. V rámci výstavy ÚRODA 2024 prebehne súťaž o „Najčastejšiu huavičku zelá, najčastejšiu džiňu a o najkrajšie výpestky ovocia a zeleniny“ s vyhlásením výsledkov o 14.00 hod.

Mástsky potravinový spolok v Stupave a Slo-

venský zväz záhradkárov ZO Stupava, v spolupráci s MKIC Stupava, sa na vás tešia v sobotu 5. 10. 2024 v tradičnej Mástskej zelovej zóne.

Veríme, že podujatie „Mášťané Stupavjanom & Stupavjané Mášťanom“ vás poteší a opäť viac zbliži všetkých návštevníkov, tak aby sme sa o rok stretli už na tradičných Dňoch zelá 2025.

KAMENÁRSTVO ŠARKO JABLOŇOVÉ

Kontakt: 0902 234 408
www.kamenarstvo-jablonove.sk

**Nové pomníky
Rekonštrukcie
Obnova písma
Akcje**

Stretnutie si dohodnite vopred telefonicky.

Hlavná 17, Stupava

120240809003

PRÁZDNINOVÉ ROZPRÁVKOVÉ DOBRODRUŽSTVO V ZUŠ

V Základnej umeleckej škole v Stupave to žilo aj počas leta. V júli sa konal už siedmy ročník umeleckého tábora „LETOM SVE-TOM ZA TALENTOM“. Takmer stovka detí si mohla vyskúšať na vlastnej koži hru na hudobných nástrojoch, tanec, divadlo či výtvarné umenie. Zároveň všetci svorne tvorili a spolupracovali na hudobno-divadelnom predstavení, ktoré na záver tábora predviedli rodičom. Tento rok bolo predstavenie voľne inšpirované rozprávkovou hrou Jána Uličianskeho o dobrodružnej ceste „slávneho“ moreplavca Mórica Beňovského. Ten musel prekonať mnoho prekážok, bojoval s chobotnicou, dostal sa zo zajatia domorodcov a zažil množstvo dobrodružstiev – rovnako ako deti, ktoré sa počas tábora stali malými umelcami. Na konci týždňa rodičia videli kulisy a kostýmy, ktoré vytvorili ich deti. Počuli a videli svoje ratolesť hrať v orchestri či tancovať a hrať divadlo. Deti si z tábora odniesli nielen množstvo nových kamarátov, ale zažili aj ozajstné rozprávkové dobrodružstvo.

Milica Pálfyová, foto: autorka

HUDBA V SYNAGÓGE

KULTÚRNE
FÓRUM

Festival komornej hudby Hudba v synagóge odštartovali tento rok už po druhý raz deti. V rámci podujatia „Hudba v synagóge deťom“ sa priestor kina Kultúrka naplnil radosťou a smiechom malých účinkujúcich a divákov.

Na podujatí vystúpili žiaci Základnej umeleckej školy v Stupave a Základnej umeleckej školy sv. Cecílie, ktorí svojím talentom nadchli publikum. Program Rádía Junior bol obohatený o veselé príbehy rozhlasového škriatka Breptíka, ktorý deti zaujal svojimi dobrodružstvami. Výnimočným momentom bolo aj čítanie herečky Daniely Šencovej z knihy „Mozart, Vlíčikove Vianoce“ od Petra Janovička. Otvorenie festivalu práve detskými interpretmi bolo pre mnohých dojímavým zážitkom, ktorý nastavil tón pre celý festivalový program.

Hudba v synagóge sa konala v našom meste už deviaty raz a opäť potvrdila svoju výnimočnosť a vysokú umeleckú úroveň. Počas troch festivalových večerov si návštevníci mohli vychutnať pestrý program, ktorý zahŕňal diela od barokových majstrov až po súčasných skladateľov.

Prvý koncertný večer, ktorý sa uskutočnil v piatok, otvorilo poľské zoskupenie Altborg Ensemble. Tento charizmatičký súbor, známy svojím dôrazom na historickú interpretáciu, priniesol repliky dobových nástro-

jov. Zvuk týchto nástrojov, kombinovaný s virtuóznym predvedením diel skladateľov, ako sú Johann Sebastian Bach, Georg Philipp Telemann, Jean-Henri d'Anglebert a François Couperin, ponúkol poslucháčom autentický zážitok z barokovej hudby. Zvuky čembala, barokového violončela či barokových huslí všetkých preniesli do minulých storočí a vytvorili atmosféru, ktorá v synagóge ešte dlho rezonovala.

Druhý večer, v sobotu, patril domácim umelcom a organizátorom festivalu Blanke a Vladimírovi Ondrejčákom. Ich interpretácia diel skladateľov 20. a 21. storočia doslova vzala dych celému publiku. Na programe boli skladby Maria Castelnuovo-Tedesca, Helmuta Jasbara a Ľuboša Bernátha, ktoré vďaka výnimočnému predvedeniu zazneli s neuveriteľnou intenzitou a emóciami. Výnimočným momentom večera boli dve premiéry diel slovenských autorov Juraja Vajóa a Karola Kompassa, na ktorých osobne participovali aj samotní autori. Pre festival to bola veľká česť, ktorá ešte viac zvýraznila jeho význam na kultúrnej scéne. Nedelne popoludnie a zároveň záverečný

koncert festivalu priniesol skutočnú pompeznosť. Slovenský komorný orchester pod vedením Ewalda Danela sa postaral o veľkolepú bodku za deviatym ročníkom festivalu. V ich podaní zazneli diela Jána Levoslava Bellu a Antonína Dvořáka, ktoré svojím výrazom a majstrovským predvedením naplnili priestor synagógy hudbou, ktorá dokázala strhnúť viac ako 200 návštevníkov. Taká vysoká návštevnosť v komornom priestore synagógy je opäť dôkazom, že festival Hudba v synagóge si právom získal svoje miesto medzi prestížnymi kultúrnymi podujatiami.

Festival z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia. Poďakovanie patrí organizáciám Jewrope a Kultúrka za poskytnutie priestorov, ako aj ďalším partnerom – Mazel Tov, mestu Stupave a občianskym združeniam Hudba v čase a Alternatívne kultúrne fórum za organizáciu podujatia. Už teraz sa tešíme na jubilejný desiaty ročník, ktorý určite prinesie ďalšie nezabudnuteľné zážitky a posunie festival opäť o krok vpred.

Martin Muráni, OZ Alternatívne kultúrne fórum, foto: Mária Drábková

BAND-CAMP

Deti, ktoré sa nedostali na základe vekového ohraničenia do tábora „Letom svetom za talentom“, si vyslovene vyžiadali jeho verziu pre 13- až 18-ročných. Tak vznikol BANG-CAMP ako prirodzené pokračovanie hudobnej zložky tábora „Letom svetom za talentom“. Prihlásilo sa 24 detí, a tak sme mohli vytvoriť štyri kapely v zložení bicie, elektrická gitara, basgitara, sólový nástroj: saxofón, klarinet, violončelo, husle alebo spev. Každá kapela pod vedením odborného lektora mala za úlohu vytvoriť melódiu, aranžmán, text piesne a, samozrejme, názov a logo kapely. Vznikli štyri štýlovo rozmanité skladby, ktoré na záver tábora predviedli svojim spolutáborníkom. Takisto vznikli nové priateľstvá a spoločné projekty. Možno tu dostala základ budúca slávna svetová kapela. KTOVIE?

Janett Brezovská, foto: autorka

HISTÓRIA ŽIDOVSKÉJ KOMUNITY V STUPAVE (1)

Kedysi boli židovské komunity na Slovensku vážené a bolo ich veľa. Skoro každý si cenil šikovnosť židov v obchodníctve a hospodárstve. V obľube ich mal napríklad aj Pavol IV. Pálffy, ktorý im veľakrát dovolil usadiť sa na jeho majetkoch a všemožne ich ochraňoval voči predsudkom.

Práve v Stupave sa nachádzala jedna z najstarších židovských komunít na území Slovenska. Už dokument z roku 1368 rozpráva o židovských obyvateľoch vyhnaných z Bratislavy, avšak väčší počet ich rodín sa v Stupave usídlil až po bitke pri Moháči v roku 1526. Ustálená komunita sa tu nachádzala pravdepodobne už v 16. storočí. Dá sa tak tvrdiť na základe starého židovského cintorína, ktorý sa nachádza za terajším katolíckym kostolom. (Podľa niektorých tvrdení sa židia na tomto území mali objaviť už v 1. storočí spolu s rímskymi légiami, ktoré potlačali židovské povstanie v Palestíne a potom boli premiestnené do Panónie.)

Škola

Existuje predpoklad, že už v roku 1526 mala Stupava vlastnú židovskú školu s dvoma učiteľmi náboženstva (Áronom a Izákom). Neskôr, až okolo roku 1750, sa objavil aj tretí učiteľ Wolf. V tomto období bol však v Stupave evidovaný ešte jeden učiteľ, a to Izák Marcus, ktorý učil len rabínove deti. Podľa jednoduchšej mapy načrtnutej nadšencom židovskej tematiky Eugenom Barkánym sa škola mala nachádzať na západ od synagógy, hneď vedľa katolíckeho kostola. Na danej mape môžeme vidieť taktiež byt rabína a byt zamestnancov náboženskej obce. Na mieste, kde kedysi stála škola, nájdeme dnes už len reštauráciu ponúkajúcu orientálne jedlá.

Následne bola škola na istú dobu zavretá a otvorili ju až v roku 1860 pod názvom Židovská ľudová škola s nemeckým vyučovacím jazykom a prístupná bola aj pre nežidovské deti. V roku 1864 bola začlenená do obecnej školy, a to až do roku 1910, keď sa stala zase samostatnou. Keď v 40. rokoch vylúčili židovských žiakov z verejných škôl, ľudová škola bola nútená rozšíriť sa na osem tried.

Cintorín

Vedľa starého amfiteátra pokojne odpočívajú mnohé duše. Cintorín je pomerne veľký a tvoria ho hlavne náhrobky s podobou pieskovcového ihlanu popísaného hebrejskými znakmi. Len zopár pomníkov na okraji je postavených z čierneho mramoru s nápismi v nemčine. Najstarší nájdený náhrobok pochádza z roku 1643 a považuje sa za celkovo najstarší židovský náhrobok na celom Slovensku. To nám potvrdzuje, že Stupava už v 40. rokoch 17. storočia mala spolok Chevra Kadiša (pohrebné bratstvo). Stojí nad pochovaným telom zosnulého rabína Abraháma, syna Anšela. Vďaka tomuto objavu vieme potvrdiť, že už okolo roku 1640 mala Stupava vlastnú náboženskú obec i rabinát. Privilégium na zajednanie cintorína, rabinátu a prenájom ôsmich izieb a synagógy v panskom dome prideliť židom v roku 1722 Mikuláš V. Pálffy.

Synagóga

Židovská komunita sa v roku 1803 rozhodla zhotoviť barokovú synagógu s pôdorysom 23 x 17 m. Na už spomínanej mape nakreslenej Eugenom Barkánym sa nachádza za domom rabína, kde stojí až dodnes.

Židovský richtár Sanvil Geirigner a traja členovia predstavenstva obce potvrdili svojimi podpismi privilégiá udelené Mikulášom V. Pálffym. Tieto privilégiá sa stali vzorom pre udeľovanie ochranných listov židovským komunitám na zemepanských majetkoch na území celého Slovenska. V roku 1755 ich Mikulášov syn Leopold doplnil o umožnenie príchodu nových židov do komunít so súhlasom zemepána. Židovské komunity vďaka týmto privilégiám prosperovali, no ich súčasťou bol taktiež pálffyovský poplatok a príkaz ročne odovzdávať zemepánovi 500 florénov, tzv. Schutzgeld (peniaze za ochranu). Táto suma sa však rokmi vyšplhala až na 600 florénov. Okrem toho musela židovská komunita v celom Uhorsku ročne zaplatiť 20 000 florénov ako tzv. tolerančnú daň stanovenú Máriou Teréziou. Stupava mala prikázanú daň 527 florénov.

Obchodníci a remeselníci

V 40. rokoch 18. storočia bola už židovská náboženská obec plne samostatná. V roku 1746 bolo zaznamenaných najviac hláv rodiny, a to celkovo 62. Na čele židovskej obce stála rodina Geiringerovcov (potomkovia už spomínaného Sanvila). V tom čase bolo bežné, že jeden človek zastával v obci

niekoľko funkcií. Napríklad Izák Lebel vykonával povinnosti kantora i šojcheta (organistu a mäsiara).

Židia v Stupave obchodovali hlavne s vínom, medou, so železom, s plátnom a konopou. Daňový súpis z roku 1735 zaznamenal v Stupave 51 platiteľov daní, z ktorých bolo 22 obchodníkov. Remeselníkov bolo šesť (kníhviazač, krajčír, dvaja sklenári a dvaja mäsiari). Často to boli len podomoví obchodníci. Stabilných obchodov bolo v danom roku evidovaných päť. Objavila sa taktiež Nadácia Jakuba Süssa a manželky pre vdovy a sirotu, ktorá vypomáhala rodinám bez otca a deťom bez rodičov. Nachádzala sa na juhu mesta.

Moses Samuel Herzog

Jedným z najbohatších mužov v obci bol Abrahám Theben, ktorý obchodoval s látkami. Po jeho smrti prevzala obchod jeho žena. Ďalšími boli Moses Herzfeld, ktorý vlastnil obchod s chlebom, a Dávid Schneider, ktorý pracoval síce ako krajčír, ale vlastnil aj obchod s neopracovanou ovčou kožušinou a volskými kožami.

Obec mala istý čas problém s platebnými daní. V daňovej knihe nie sú naprí-

klad z roku 1768 žiadne záznamy. Niektoré obchodné spoločnosti skrachovali a kvôli tomu utrpela aj synagóga (vtedy sa stále nachádzala v priestoroch panského domu), ktorú museli na istú dobu zavrieť. V roku 1776 bolo zaznamenaných 56 platiteľov daní. Stupavskí židia si začali prenajímať právo na čapovanie vína a piva. Obchodníkom sa taktiež darilo. Ich počet sa zvýšil na 27, pričom remeselníkov bolo stále evidovaných len šesť. Medzi najbohatších patrili obchodníci s látkami, vínom a kožušinou. Vlastný obchod malo už osem ľudí, pričom priekopník Izák Kaufman vlastnil jediný obchod s koloniálnym tovarom. Predával v ňom cukor, kávu, šafran a iné koreniny.

Stupavskí rabíni

Koncom 18. storočia sa stupavská náboženská obec radila medzi najpočetnejšie a najaktívnejšie na území Slovenska. Obchodníci prosperovali a na začiatku 19. storočia už bolo v Stupave evidovaných okolo 820 židov, ktorí tak tvorili asi 25 % obyvateľov obce. Nastalo obdobie rabína Mordechaja Beneta (Markusa Benedikta), ktorý patrilo do vtedajšej najslávnejšej rodiny rabínov. Do jeho kompetencie patrilo vyše 1 200 židov zo Stupavy a z okolia. Už jeho otec Jakob pôsobil ako rabín v Bude (Budapešti) a jeho mladší brat Ezechiel bol nitriansky hlavný rabín. Benet zaviedol v Stupave ješivu, čo bola vyššia židovská škola pre židovských mladíkov, ktorí po jej ukončení vykonávali často funkciu rabína v židovských osídleniach. Z textu na jeho maceve (náhrobnom kameni) sa dá vyčítať, že ako rabín pôsobil 34 rokov, od roku 1815 až do svojej smrti v roku 1849.

V roku 1869 začala židovská obec financovať aj starobinec a ľudovú kuchyňu. Stupava mala vtedy asi 400 obyvateľov, ktorí sa hlásili k židovskému vierovyznaniu. Na čele stupavského rabinátu, ku ktorému patrilo v tomto čase asi 22 okolitých obcí, čo predstavovalo 154 rodín zo Stupavy a asi 170 rodín z okolia, stál až do roku 1893 rabín Lazar Winter. Po ňom už mala Stupava až do roku 1942 len jedného rabína – Mozesa Samuela Herzoga.

(Dokončenie v nasledujúcom čísle.)

Pavla Gažáková, foto: archív mg

● reflexná terapia chodidiel ● masáže ● poradenstvo

Zdravotné stredisko

Saratovská 24, 841 02 Bratislava
telefón: +421 919 077 093

peter.pikula@reflexnaterapia.sk
www.reflexnaterapia.sk

KNIŽNÝ TIP NA SEPTEMBER

CHIMAMANDA NGOZI ADICHIE: TO, ČO MÁŠ OKOLO KRKU

Dojemné i angažované poviedky obľúbenej nigérijskej spisovateľky a publicistky Chimamandy Ngozi Adichie prenikajú pod povrch vzťahov medzi mužmi a ženami, rodičmi a deťmi, ale aj Nigériou a západným svetom.

Táto kniha predstavuje jej rozprávačské majstrovstvo v tej najčistejšej podobe.

Dvanásť príbehov z poviedkovej zbierky sa zaoberá témami feminizmu, rasizmu, pamäti, spoločenských rozdielov, sexuálneho obťažovania, náboženského porozumenia, hľadania a strácania identity i vlastného miesta na tejto obrovskej planéte. Čo prežije nigérijská žena, ktorá žiada o americké víza? Zvládne Kamara po príchode do Ameriky prácu opatrovateľky detí v bohatej rodine? Akých duchov vidí penzionovaný univerzitný profesor vo svojej minulosti? A prečo nigérijská mladomanželka v New Yorku rýchlo zistí, že nikdy nebude schopná vzdať sa svojej identity?

Michaela Víchová,
Mestská knižnica Ruda Morica

POZÝVAME NA VEČERNÉ ČÍTANIE NA DOBRÚ NOC

Program na
október – december 2024,
začínáme vždy o 17.00 hod.

9. 10. 2024

Hračky v škole a iné príbehy

číta knihovnička Beáta Tomkovičová

16. 10. 2024

Zuzana Pospíšilová: Záchranárske rozprávky

číta knihovník František Brunner

23. 10. 2024

Peter S. Milan: Myšiak na prvej výprave

číta knihovnička Beáta Tomkovičová

6. 11. 2024

Roman Brat: Tvrdohlavý baran

číta knihovník František Brunner

13. 11. 2024

Zoya Ledecká: O Kazovi, ktorý si hľadal domček

číta knihovnička Beáta Tomkovičová

20. 11. 2024

Krista Bendová: Osmijanko

číta knihovník František Brunner

27. 11. 2024

Peter Nagy: O princeznej Eleanore

číta knihovnička Beáta Tomkovičová

4. 12. 2024

Andrea Gregušová, Zuzana Mitošinková: Vincent (pátranie po stratenej vode)

číta knihovník František Brunner

11. 12. 2024

Iryna Zelyk: Kto je rýchlejší? Príbeh o láske k sebe samému

číta knihovnička Beáta Tomkovičová

18. 12. 2024

Soňa Uriková: Jašo na jarmoku

číta knihovník František Brunner

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSŤ

Dňa 28. augusta sa pri pamätníku SNP pred mestským úradom stretli zástupcovia mesta a spoločenských organizácií pôsobiach v Stupave (Jednoty dôchodcov a Klubu seniorov Pohoda, ZO Slovenských protifašistických bojovníkov, Slovenského Červeného kríža, ZO Slovenského zväzu záhradkárov a Slovenského zväzu telesne postihnutých), aby po úvodnom príhovore viceprimátora Roberta Kazarku položili pri príležitosti 80. výročia Slovenského národného povstania k pamätníku vence. Pietna spomienková slávnosť pokračovala príhovorom predsedu ZO SZPB v Stupave Jána Holiča pri soche kpt. Jána Nálepku v areáli základnej školy v Stupave.

rr

MEDAILY STUPAVSKÝCH SENIOROV

K letu patrí neodmysliteľne aj šport. Veľmi dobre to vedia i stupavskí seniori z miestnej organizácie Jednoty dôchodcov na Slovensku, ktorí sa prvý júlový deň zúčastnili na Okresných športových hrách v Malackách v peknom športovom areáli Spojenej školy sv. Františka z Assisi.

Stupavskí seniori sa v Malackách prezentovali naozaj výbornými výkonmi, keď získali dovedna päť medailí – jednu zlatú, dve strieborné a dve bronzové.

Na základe výsledkov z okresného kola vybrala predsedníčka OO JDS Malacky pani Ružena Mrázová jedného nášho športovca, ktorý mal krajskú organizáciu JDS reprezentovať na Celoslovenských športových hrách JDS v Modre. Napokon však z našej JDS cestovali do mesta vína dvaja seniori, keďže dodatočne bola namiesto športovkyne z Jablonového nominovaná ďalšia členka našej JDS.

Celoslovenské finále

XXIV. celoslovenské športové hry seniorov JDS sa uskutočnili 6. 8. – 8. 8. 2024 v areáli Strednej odbornej školy vinársko-ovocinárskej v Modre ako Memoriál Kamila Vajnorského s podporou predsedu BSK Juraja Drobu. Predstavili sa na nich seniori z deviatich krajských organizácií (Bratislava mala dve – Bratislava-mesto a Bratislava-okolie), pričom každú z nich reprezentovalo 10 súťažiacich v 7 športových disciplínach mužov a žien v troch vekových kategóri-

ách – K1Ž: 62 – 65 rokov, K2Ž: 66 – 71 rokov, K3Ž: 72 – 75 a viac rokov, K1M: 62 – 67 rokov, K2M: 68 – 73 rokov, K3M: 74 – 78 a viac rokov.

Súťažilo sa v týchto disciplínach: beh na 60 m muži, beh na 50 m ženy, hod granátom na cieľ muži aj ženy, streľba zo vzdu-

Zľava: Stanislav Gajdošík, Helena Škrovanová, Janka Neradovičová, Ján Jad'ud'.

chovej pušky, stolný tenis a petang. Okrem toho súťažili muži ešte v hode granátom na diaľku a v kope loptou na florbalovú bránku cez prekážku, ženy v hode kriketovou loptičkou na diaľku a v hode loptou na basketbalový koš.

Takmer dvadsať medailí

Hoci nás v priebehu súťaží sprevádzalo dusné slnečné počasie, súťažili sme fair play a v duchu známeho výroku zakladateľa novodobých olympijských hier Pierra de Coubertina Nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa.

KO JDS Bratislava získala v Modre dovedna takmer dvadsať medailí a celkovo sa umiestnila na peknom treťom mieste. Veľmi spokojná bola aj pani Ružena Mrázová, a to tak s výberom súťažiacich, ako aj s ich peknými výsledkami.

Zlato do Stupavy

Vlani v Košiciach sa stupavskí seniori na celoslovenských športových hrách na stupňoch víťazov neumiestnili. Tento rok sa však nášmu členovi JDS Stupava Stanislavovi Gajdošíkovi podarilo v K1M zvíťaziť v hode granátom na cieľ a získať zlatú medailu. Srdečne gratulujeme!

Už teraz sa tešíme a potrénujeme na jubilejné XXV. CSŠH seniorov.

Stanislav Gajdošík, foto: Ľudmila Mozová

AKÉ BOLO LETO 2024 V STUPAVE

Toto leto si zapamätáme určite ako veľmi horúce. Po rekordne teplej jeseni 2023, zime aj jari sme sa v Stupave dočkali rekordne teplého leta. Môžeme tak povedať, že rekordy sa prepisovali takmer celý rok.

Tohtoročné leto bolo nielen v Stupave, ale aj na Slovensku rekordne teplé, takmer na všetkých meteorologických staniách Slovenského hydrometeorologického ústavu bolo najteplejšie od začiatku meteorologických pozorovaní, minimálne teda od roku 1931.

Teplejšie bolo takmer o 4 °C, ako je dlhodobý normál (za roky 1987 – 2023). Priemerná teplota za mesiace jún, júl a august

2024 mala v Stupave hodnotu +23,8 °C. Pre porovnanie bolo minuloročné leto o 2 °C chladnejšie ako tohtoročné. Od roku 1987 sme najteplejšie leto zažili v roku 2019, keď priemerná teplota leta dosiahla až +22,5 °C, tohtoročné leto bolo tak ešte o 1,3 °C teplejšie.

V tomto roku bol najteplejším mesiacom august, keď v Stupave priemerná augustová teplota dosiahla neuveriteľnú hod-

notu +25 °C. Ešte nikdy v minulosti sme v Stupave nezaznamenali takú vysokú priemernú mesačnú teplotu (+25 °C). Priemerná júlová teplota dosiahla +24,7 °C a v júni +21,8 °C.

Počas leta sme zaznamenali päť vln horúčav. Prvé dve trvali po päť dní, ďalšie dvanaásť a deväť dní, pričom tá posledná, piata vlna potrvála až do 8. septembra. Najvyššia denná teplota počas leta bola dosiahnutá 13. augusta, keď teplomer ukázal +36,5 °C. Nechýbali ani tropické noci, teda noci, keď teplota neklesla pod +20 °C, tých bolo v tomto roku rekordne veľa. Počas júna boli 3, v júli 9 + 1 supertropická noc (teplota neklesla pod +25 °C) a v auguste 9 tropic-

kých nocí. Rekordy padali aj v počte tropických dní (nad +30 °C) – bolo ich za celé leto až 41, a supertropických dní (nad +35 °C) – spolu ich bolo až 14.

Zrážky

Z hľadiska zrážok môžeme povedať, že leto bolo v Stupave suché. Všetky tri mesiace boli suché. Najviac zrážok spadlo počas júna, a to 53,5 mm, v júli len 12 mm a v auguste 47,6 mm. Z hľadiska zrážok dominovali jednoznačne prehánky a búrky, tzv. konvektívne zrážky. Tie nás zasiahli hlavne v úvode leta a potom v polovici augusta, keď 17. augusta v Stupave spadlo za pár minút až 34 mm zrážok. Podľa množstva bleskových výbojov a počtu dní s búrkou panovali rozdiely medzi jednotlivými mesiacmi. Najviac bleskov udrelo v našej oblasti počas júna a augusta (okolo deväť dní), v júli len dva dni.

Toto leto si tak zapamätáme určite ako veľmi horúce, ale čo sa týka zrážok, skôr suché. Keďže sa skončilo ako zatiaľ najhorúcejšie, ostáva nám len dúfať, že tento negatívny trend nebude v budúcnosti pokračovať.

Aktuálne meteo dáta zo Stupavy nájdete tu: www.pocasiepodlupou.sk

Peter Štefančin, foto: autor

Nový Majer

Deň otvorených dverí

Otvárame dvere v Novom Majeri!

Príďte si v sobotu 5. 10. počas Dní zelá pozrieť projekt Nový Majer. Od 10:00 do 16:00 vám radi ukážeme vzorový byt a odpovieme na všetky otázky.

www.novymajer.sk
predaj@novymajer.sk
 +421 910 654 873
 Pri Majeri
 Stupava

DOD NA DNI ZELÁ ZRUŠENÉ!
 o novom termíne vás budeme informovať.

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Aj tento rok sme pozvali k nám do zariadenia všetkých rodinných príslušníkov a známych našich prijímateľov na spoločné stretnutie.

Stretnutie sa konalo v sobotu začiatkom júna. Deň pred tým, v piatok, sa v každom oddelení vypekalo. Piekli sa slané a sladké koláčky. Ako každý rok priniesli domáce dobroty aj hostia. V sobotu ráno sme vyčistili nádvorie, pripravili stoly, stoličky, natrhali kvety a ozdobili stoly, uvarili sme kávu a pripravili osviežujúce letné limonády. Stretnutie sa konalo na nádvorí Kaštiela. Naša hudobná skupina Kaštieľske spevy nám toto stretnutie spríjemnila peknými pesničkami. Pri spoločnom stretnutí sme chceli podporiť a udržať rodinné, ale aj všeobecne dobré medziľudské vzťahy. Pevne veríme, že táto milá tradícia bude aj naďalej pokračovať.

Pohyb pre všetkých

Aktivita, ktorú ponúkol BSK, sa konala hneď dvakrát v priebehu júna. Bol to pohyb určený práve seniorom. Aktivity sa zúčastnilo 10 – 12 prijímateľov z rôznych oddelení. Ide o skupinovú aktivitu zameranú hlavne na udržiavanie jemnej a hrubej motoriky, natáhovacie cvičenia, udržiavanie rovnováhy, dychové a relaxačné cvičenia, tanec a veľa zábavy. Prijímatelia hodnotili túto aktivitu kladne. Chodia na ňu pravidelne.

Alena Bodová, foto: autorka

Kaštieľ pod vodou

Máme za sebou ťažké dni boja s prírodným živlom, avšak všetko sme zvládli. Starostlivosť o prijímateľov bola a je v plnom rozsahu zabez-

pečená. Chcela by som sa poďakovať mestu Stupave za účinnú pomoc pri záplavách. Podakovanie patrí aj chlapcom z Dobrovoľného hasičského zboru a Mestskej polícii v Stupave.

Jana Gavorníková, riaditeľka Domova sociálnych služieb a zariadenia pre seniorov Kaštieľ

STUPAVSKÉ HODY

V predposlednú augustovú nedeľu si Stupavčania mohli do sýtosti užiť hodovú slávnosť priamo v Kaštieľskom parku.

V úvode programu vystúpilo Divadlo Babadlo s predstavením určeným pre najmenších. Následne sa predstavil DFS Stupavjáne, ktorý vo svojom vystúpení priblížil tradície, zvyky a piesne zo Záhoria. Z domácej scény spríjemnila

atmosféru nedeľného popoludnia ešte ženská spevácka skupina Nevädza so sprievodným slovom pána Slezáka.

Pre mladšiu generáciu vystúpila na pódiu hudobná skupina Rumaska, ktorá dostala prítomných do varu. V závere hudobné zosku-

penie Senzus roztancovalo svojimi hitmi viacerých prítomných.

Množstvo atrakcií a stánkov

V priebehu dňa bolo pre návštevníkov pripravených aj množstvo atrakcií a stánkov – historické remeselné stánky, ktoré zastrešoval SHS Ursus, tvorivé dielne, skákacie atrakcie, maľovanie na tvár, jazdenie na poníkovi, planetárium, stánky s občerstvením, ako aj remeselné pivovary. Medzi jednotlivými vystúpeniami sa návštevníci mohli zapojiť do súťaží, v ktorých sa hralo o 50-eurové poukážky od spoločnosti BILLA. Touto cestou ďakujeme všetkým účinkujúcim a návštevníkom podujatia a už teraz sa tešíme na ďalší ročník. Mária Šimončíková, foto: autorka

MÁSTSKÉ HODY 2024

Ako ináč – boli opäť výborné! Ľudia sa zabávali aj počas výdatnej letnej búrky, ktorá prišla neskoro večer.

Augustové výročie posviacky mástského Kostola sv. Šebastiána a Rócha sme si aj tento rok pripomenuli hodovou slávnosťou na nádvorí Obecného domu v Máste. Počas úvodných hudobných produkcií, od skalického dua Rubín a tiež speváckeho súboru Rosica z Devínskej Novej Vsi,

prebiehala súťaž miestnych gazdiniiek v pečení hodových koláčov. Najchutnejší „hodový pocherač“, čokoládovo-jahodovú tortu, nám tento rok napiekla Eva Gašpareková, druhé miesto patrilo makovo-lekvárovým koláčom od Evy Chromekovej a o tretie miesto sa podelili Magda Hricová a Jitka Maderová, obidve

nachystali klasické šamrole.

Malú odmenu za účasť si odnieslo všetkých 22 súťažiacich gazdiniiek. Návštevníci si pochutnávali aj na tradičných hodových gulášoch, ktoré pripravili Mástsky potravinový spolok a Poľovnícke združenie Stupava-Mást. Niektorí objavovali poctivé chute v

klenbovej pivnici obecného domu, kde prebiehala ochutnávka vín z produkcie malého vinárstva z Vinosadov, a kto stihol prejsť cez ulicu a navštívil „Mástsky sedlácky dvúr“ pána Stankovského, tak určite neolutoval.

Hlavnú večernú zábavu dokonale rozprúdila miestna hudobná skupina Záhoráci, tancovalo sa do neskorých nočných hodín a tanečnú zábavu príliš nenarušila ani letná búrka.

Ďakujeme všetkým návštevníkom, prispievateľom a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na zabezpečení podujatia, a tešíme sa na stretnutie s vami na Mástskych hodoch 2025! mpss©, foto: L. Kiprich

COUNTRY VEČER

Poslednú augustovú sobotu mohli Stupavčania zažiť v Kaštieľskom parku deň plný country hudby, spevu a tanco- cov. Uskutočnil sa tam už tretí ročník skvelého podujatia, ktorým sa snažíme pomaly

nadviazať na niekdajší veľmi obľúbený festival Stupavský šírak. Návštevníkom country večera sa predstavili hudobné skupiny Bubo Džudžo band, Lubo Konečný a LPS, Jopo band, Union Citygrass, Trampas, Belasí a tanečná country skupina Colorado Žilina. Svojimi vystúpeniami vytvorili v nádhernom prostredí Kaštieľského parku úžasnú atmosféru.

Mária Šimončíková, foto: autorka

MOZA
GOLD

SVADOBNÉ OBRÚČKY

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

PREDAJ ŠPERKOV

OPRAVY
ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO
ZLATA A STRIEBRA

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA
PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

BRATISLAVSKÁ ŽUPA REŠTARTUJE KULTÚRU V KRAJI

Otvorili sme synagógu v Senci, bábkové divadlo aj Divadlo Aréna

miérou novej inscenácie Henrika Ibsena *Nepriateľ ľudu* v réžii Rastislava Balleka, ktorá je pokračovaním nášho Občianskeho cyklu. Popri dlhoročných aktivitách divadla, akými sú *Jazz v Aréne*, priame prenosy z *Metropolitnej Opery v New Yorku*, *Kino Aréna* a *Det-ská Univerzita Komenského*, dostanú priestor aj *tanec a pohyb*," potvrdil riaditeľ Divadla Aréna Juraj Kukura.

Bratislavské bábkové divadlo

Obnova Bratislavského bábkového divadla (BBD) bola časovo náročná a komplikovaná. Po desiatich rokoch putovania po dočasných scénach sa však BBD vrátilo na svoju domácu adresu na Dunajskú ulicu v Starom Meste v Bratislave. Divadlo bolo nielen zrekonštruované, ale aj zmo-

dernizované. Výška investícií dosiahla 5,2 milióna eur. Komplexne vynovená bola stará časť, novinkou je výtah a zelená strecha. Premenou prešiel aj foyer, kde bude po novom fungovať cukráreň s interaktívnymi prvkami. BBD otvorilo svoje brány 26. 9. 2024 úvítacím programom nazvaným *Divadelná kolaudácia*. „V bábkovom divadle budeme hrať pre deti od 3 do 99 rokov. Do klasického režimu sa vracia župné BBD od októbra, po návrate z dvoch medzinárodných festivalov, a to z *Bábkarkej Bystrice* a z poľského mesta *Bielsko-Biala*, keď budeme pokračovať v bežnej prevádzke, obohatenej o alternatívne programy, ako sú tvorivé dielne, dramatizované čítania či kreatívne hry," spresnil riaditeľ BBD Ján Brtiš.

Synagóga v Senci

Zrekonštruovaná synagóga v Senci otvorila svoje brány pre verejnosť už 10. septembra 2024 počas festivalu židovskej

dvora sa súčasne objavili zabudnuté a nesmierne vzácne rituálne kúpele mikve. Po 65 rokoch chátrania má historický kle-not – senecká synagóga nielen nový šat, ale aj využitie. „Cieľom rekonštrukcie synagógy je popri záchrane pamiatkových hodnôt aj vytvorenie kultúrneho centra, ktoré bude saturovať potreby obyvateľov Senca, ale aj obyvateľov širšieho regiónu. Pôjde o rozličné formáty a žánre nadregionálneho, regionálneho, miestneho i komunitného významu. Súčasťou dostavby synagógy je aj nový prvok – infopavilón – venovaný predovšetkým na komornejšie voľnočasové programy pre verejnosť a školy," uviedla riaditeľka úradu BSK Patrícia Mešťan.

Nosnou líniou synagógy bude vytvorenie koncertnej sály so špičkovým klavirom a akustikou.

Programová dramaturgia bude zame-

kultúry *Shalom Chaverim*. Obnova budovy približne za 3 mil. eur sa týkala nielen historickej časti. Súčasťou bola aj výstavba úplne novej budovy za synagógou, ako aj vytvorenie parkovej záhrady a oddychovej zóny. Pri rekonštrukcii

raná aj na realizáciu programov s možnosťou videoprodukcí, literárno-hudobných prednášok, aktuálnych spoločenských rozpráv a besied a vzdelávacích programov pre školy. Prvý vzdelávací program pre školy sa konal už 11. 9. 2024 s názvom *Judaizmus a kresťanstvo – Spoznajme sa!* v priestoroch veľkej sály.

Najväčšie investície v novodobej histórii Bratislavského samosprávneho kraja

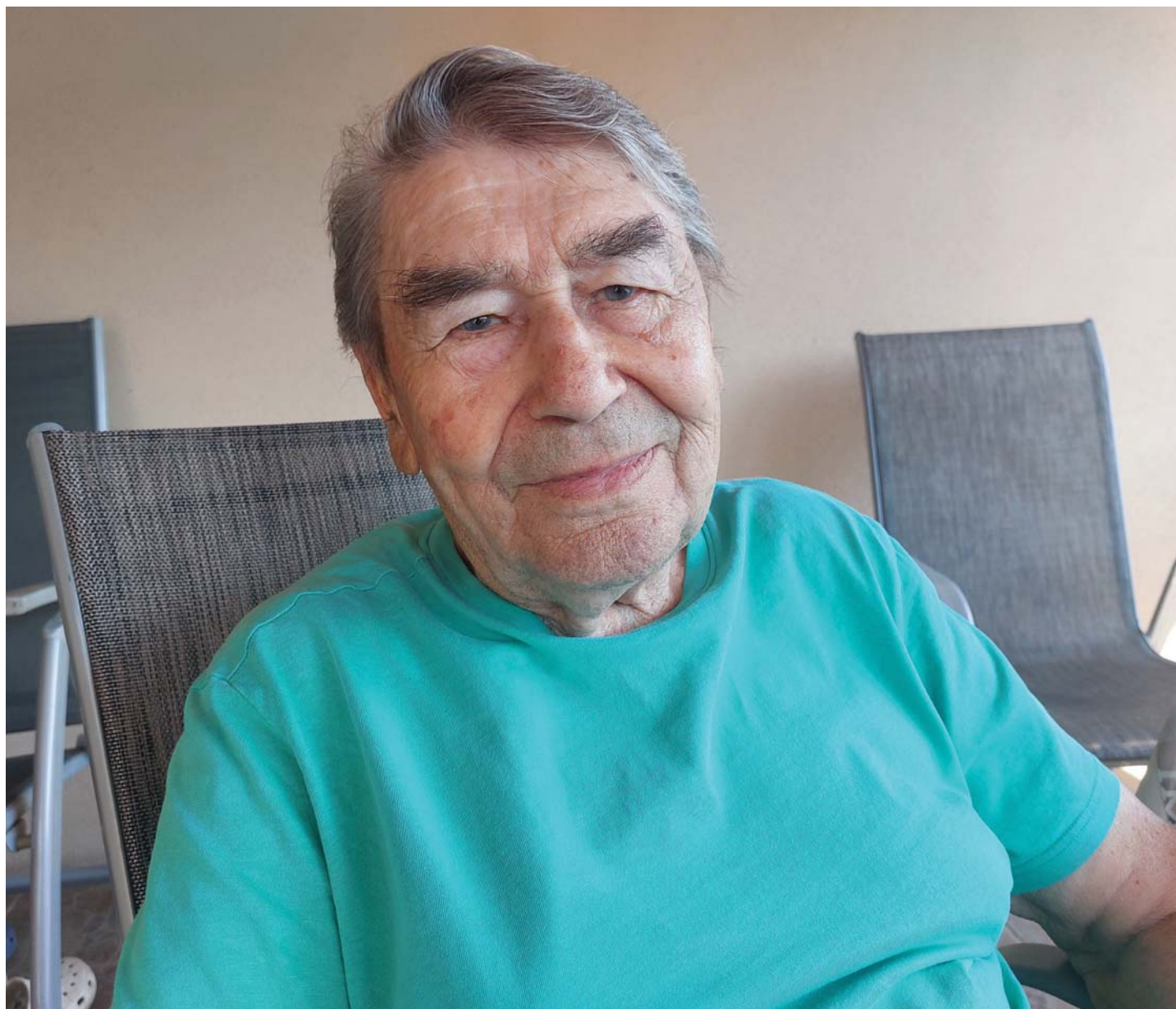
„Všetky tieto projekty v oblasti kultúry boli mimoriadne investične nákladné. Celkovo pôjde o približne 25 miliónov eur. Verím však, že každé euro, ktoré sme vložili do obnovy týchto kultúrnych stánkov, je investíciou do budúcnosti nášho kraja. Každý z týchto projektov je dôkazom, že Bratislavský samosprávny kraj má odvážne, ale zároveň reálne vízie, s jasným cieľom – vytvoriť z nášho kraja priestor, kde kultúra žije, kde sa rodia nové príbehy a vďaka ktorým tvoríme miesto s vysokou kvalitou života pre všetkých obyvateľov," uzavrel župan Juraj Droba.

„Nebudem preháňať, ak poviem, že stojíme na prahu významného momentu, ktorý bude zapísaný do histórie nášho kraja ako najväčšia obnova pamiatok v dejinách župy. Ide doslova o reštart kultúry v našom kraji. Kultúra je základom spoločnosti, formuje našu identitu, spája nás a posúva dopredu. Kým na národnej úrovni sledujeme spory a hádky, chceme týmto našim obyvateľom dať zreteľne najavo, že s kultúrou v Bratislavskom kraji to myslíme vážne. Otvorili sme brány štyroch veľkolepých projektov, ktoré sú pripravené slúžiť verejnosti. Do zrekonštruovaných budov prinášame aj nový obsah," vyhlásil predseda BSK Juraj Droba.

Divadlo Aréna

Župné Divadlo Aréna na Tyršovom nábreží v bratislavskej Petržalke prešlo komplexnou rekonštrukciou aj modernizáciou technologického zázemia. Rekonštrukcia zahŕňala búracie práce, nové základy, novú ocelovú konštrukciu veže, reštaurátorské práce, betonárske práce na prístavkoch, novú strechu, okná. Najvýraznejším prídavkom je veža, kde sú zmodernizované technológie pre javisko. Divadlo má variabilné hľadisko. Okrem toho bol rozšírený aj priestor LOFT-u, ktorý je určený pre malé javiskové formy. Súčasťou bola aj obnova fasády, interiéru a revitalizácia pozemku, ktorý sa stáva multifunkčným priestorom pre rôzne druhy podujatí, čím sa prepojí so Sadom Janka Kráľa. Celkové náklady na rekonštrukciu si vyžiadali vyše 12 mil. eur.

„Som nesmierne rád, že sa po troch rokoch vraciame na svoju domácu scénu, do zrekonštruovanej a zmodernizovanej budovy. Divadlo Aréna slávnostne otvoríme 17. novembra 2024 pre-

Vráťme sa do vášho detstva. Ako si spomínate na školu?

Najskôr som päť ročníkov chodil do meštianky, oproti kostolu v Stupave. Boli sme štyria bratia. Dvaja však v mladom veku zomreli. Zostal mi iba brat Rudolf.

Spomínate si na niekoho zo svojich spolužiakov?

Samozrejme, napríklad na svojich kamarátov Štefana Polláka alebo Štefana Zviráka. Dobré si pamätám aj na svojho učiteľa Danku. Učil slovenčinu a prírodovedu. Neskôr však už učiť nemohol.

Ktorý šport bol ten váš?

Najčastejšie som brával futbal, aj za dorastencov. Keď som išiel na strednú odbornú školu do Rakovic, tam som vo futbale pokračoval.

Spomínate si na obdobie, keď sa Mást spojil so Stupavou?

Pamätám si, že ľuďom sa to nepáčilo. Neboli s tým stotožnení. Boli sme tu dosť nábožensky založení a nechceli sme sa miešať do politiky. Stupava mala cementáreň i konzerváreň. Veľa Stupavčanov chodilo robiť aj do mesta. Boli takí „spánštení“ a my sme tu boli doma takí spokojní. Dochovali sme si, dopestovali, proste takí „sedláci“.

Ako ste si po základnej škole vybrali ďalšie štúdium?

Aby som pravdu povedal, ísť ďalej do školy ma nelákalo. Chcel som zostať na gazdovstve. Sta-

ABY MALO NAŠE PESTOVANIE POKRAČOVATEĽOV...

Vladimír Lachkovič je rodený Másčan. Doslova. Keď prišiel na svet, rodilo sa ešte doma. Jeho rodičia, Jozef a Mária, bývali vtedy na Hlavnej ulici. Cez záhradu a záhumienok sa dalo prejsť až na Záhumenskú ulicu. Na pozemku stála vtedy aj stodola. Skoro na jej mieste sme si s Vladimírom Lachkovičom spolu sadli, aby sme ho vyspovedali a čo-to sa dozvedeli z jeho dlhoročného života...

rat sa o pole a zvieratá. Keď však prišla v roku 1957 kolektivizácia a zakladali sa roľnícke družstvá, zobrali nám kone. Otec bol na mňa prísny a do školy som nakoniec šiel. Rodičia mi vstúpili lásku k poľnohospodárstvu, takže výber školy bol jasný. Nastúpil som do Spojenej školy v Rakoviciach. Štyri roky som študoval ovoci-

Vaši rodičia boli tiež Másčané?

Áno, obaja boli roľníci. Dokonca susedia, takže otec nemusel chodiť za láskou ďaleko. Bol to taký frajer. Sčítaný. Mama bola skromná.

Čo všetko pestovali?

Obilie, zemiaky, obarky – nakladačky a, samozrejme, zelé. Odrodu Krajová. Mali

Ďakujem Bohu, že deti zdedili vzťah k pôde.

sme dve kravy a dva kone. Ani som nechcel chodiť do školy. Stále som bol pri koňoch.

Zostali ste aj vy verný odrode Krajová?

Áno, ešte stále ju pestujeme. Syn nechcel žiadnu inú. Pole máme tuto smerom k Devínskej Novej Vsi – Niva. Som rád, že pestovania sa ujali deti. Ja som chodil na pole do svojich 75 rokov.

nárstvo, pestovateľstvo a záhradníctvo. A bral som za školu futbal.

S futbalom ste cestovali aj po Slovensku?

Áno, cestoval. Vďaka futbalu som stretol aj svoju celoživotnú lásku. Keď sme hrali v Bzeneciach na Morave, Anastázia prišla z Cero-

vej povzbudzovať a preskočila iskra. Potom som cestoval na Šumavu na dva roky na vojenský čín. Bol som na hraniciach v Nýrsku. Nedávno, keď som mal osemdesiatku, tak nám deti darovali výlet na tieto miesta. Bolo to príjemné spomínanie.

Keď ste skončili vojenský čín, vrátili ste sa opäť k štúdiu?

Áno, nad knihami som strávil ešte dva roky. Štúdium mi platilo družstvo zo Stupavy. Spravil som si maturitu a šiel do Cerovej na pytačky. V Kútoch som vystúpil z vlaku a ďalej som musel ísť ešte tri kilometre pešo. Štreku som prešiel veľmi rýchlo, Stázka ani nestihla po mňa prísť na zastávku. Jej rodičia ma schválili, ale Anastázia musela najskôr dokončiť školu.

Kedy bola svadba?

V novembri 1966. Narodil sa nám syn Vladimír a dcéry Anna a Andrea. Dnes máme osem vnukov a štyri pravnúčatá.

Kedy ste nastúpili do práce na družstvo?

Keď som mal 23 rokov. Družstvo obhospodarovalo desať árov skleníkov so zeleninou. Na starosti som mal celý areál. Zostal som tam prvých päť rokov. Potom som prešiel na ovocinárstvo. Na konci Stupavy, za Mástom, sme na štyridsiatich hektároch vysadili stromy, z toho tri hektáre boli broskyne a ostatné jablone.

Asi vás srdce zabolí, keď tie svahy vidíte teraz...

Áno, radšej tam ani nechodím. Po roku 1990 začala v Stupave likvidácia sádov a viníc – veľa pôdy sa použilo na bytovú výstavbu.

Pôvodne boli v Stupave a v Máste prídomoví záhradkári. V roku 1962 ste

Svadba Márie a Jozefa, mojich rodičov.

sa však stali jedným zo zakladateľov obecnej organizácie záhradkárov. Spomínate si ešte, ako to vtedy bolo?

Snahy o založenie základnej organizácie pri Stupavskej cementárni sa začali už v roku 1961. Podarilo sa nám to však až o rok neskôr, takže v súčasnosti oslavujeme už 62. výročie. Prvý výbor sa okrem mňa skladal z dvoch žien – Anežky Riglerovej a Jany Polakovičovej – ďalej z Jaroslava Slepánka, ktorý bol zvolený za predsedu, Metoda Foltína, Emila Hrma, Alexandra Klemana, Jozefa Illiá, Ladislava Šmelíka, Arnolda Kubíka a Štefana Hrabovského. Záhradkári si začali budovať svoje veľké záhradkárske osady. Najväčším prínosom našej organizácie bola od začiatku jej osvetová a školiťská činnosť. Organizovali sme prednášky, školenia i praktické ukážky, aby sa zlepšila kvalita dopestovaného ovocia, zeleniny a tiež sortimentu. Pomáhali sme zavádzať nové a ušľachtilé sorty.

Záujemcom sme ukazovali, ako štepiť stromy, ošetrovať ovocie a zeleninu.

Nezabudlo sa ani na estetické viazanie kvetov. Organizácia zabezpečovala pre členov aj odborné záhradkárske publikácie. Veľa pozornosti sme venovali i okrasným záhradám, ktoré zabezpečujú rekreačné potreby ľudí a zvyšujú estetiku a kultúru prostredia.

V novembri 1979 sa konal III. zjazd celoslovenskej organizácie SOZZ, kde bol prijatý nový názov – Slovenský zväz záhradkárov (SZZ). Neskôr, v roku 1987, dostala naša organizácia k názvu organizačné číslo 6-19. Hlavným sortimentom v našich záhradkách je ovocie, zelenina, brozno a kvety.

Spolupracovali ste od začiatku s mestským úradom?

Áno, spolupráca s mestským úradom a s jednotlivými primátormi bola vždy dobrá. Či už s Antonom Darášom, Jánom Beľšom, Ľubomírom Žiakom, alebo Pavlom Slezákom. Spolupráca bola dobrá aj so závodným klubom Cementár – Ladislavom Kudijovským –, neskôr i s miestnym kultúrnym a informačným centrom pod

vedením Pavla Slezáka a Daniely Klučárovej. O usporiadaných akciách verejnosť informoval miestny rozhlas, o aktuálnych záhradkárskech problémoch a novostiach sa obyvatelia a členovia našej základnej organizácie dozvedali z odborných tlačovín – brožúrok, časopisov Záhradkár a chovateľ, Poradca záhradkára, Záhradkár a iné. Do povedomia obyvateľov Stupavy sme sa dostali svojimi aktivitami, najmä usporiadaním výstav ovocia a zeleniny k sviatku Dni zelá pod názvom Úroda, a to od roku 1996 až dodnes. Sám mám odložené zo štyri diplomy za prvé miesta za „Najčásť huavičku zelá“.

Napriek svojmu veku ešte stále pomáhate pestovateľom v Stupave?

Keď ma terazjší predseda záhradkárov Vlado Havránek zavola, tak rád poradím. Prekvapilo ma, že na „školenie“ do farskej záhrady prichádza toľko ľudí. Vysvetľovali sme im, ako sa strihá vinič aj ovocné stromčeky. Je príjemné vidieť, že ľudí záhradníčenie stále baví. Teším sa, že aj naše deti majú k pestovaniu vzťah.

Eva Švoňavová, foto: archív VL, autorka

VLADIMÍR LACHKOVIČ

MIESTO NARODENIA: Mást

VEK: 82

ZNAMENIE: som júlový Lev

OBLÚBENÉ JEDLO: keďže som zelový, tak asi segedínsky guláš, skôr mám rád zemiaky, ryžu nie

OPTICKÉ CENTRUM

Zľava 50% na dioptrický rám

Očné vyšetrenia

Vnútroočný tlak

Vyšetrenie zrakovéj ostrosti

Zameranie na multifokálne okuliare

Objednajte sa na **0948 018 804**

Z REDAKČNEJ POŠTY

Spomienka na moju mamu a zaniknutú kapustáreň

Vážení čitatelia,

s láskou a úctou vám prinášam príbeh svojej mamy Anastázie Maderovej. Zároveň sa dotýkam histórie stupavskej kapustárne, ktorá bola po desaťročia neodmysliteľnou súčasťou nášho mesta.

Táto kapustáreň, ktorá dala Stupave punc „mesta kapusty“, žiaľ, zanikla, no jej odkaz žije ďalej v našich spomienkach a v tradíciách. Anastázia sa narodila v roku 1927 v Zohore, v rodine, kde práca na poli nebola len povinnosťou, ale aj vášňou. Spolu so svojimi tromi sestrami získala skúsenosti, ktoré neskôr zužitkovala v riadení kapustárne. Už od mladosti vedela, aký je význam tvrdej driny na poliach, kde sa okopávali riadky kapusty, síalo sa, rozhadzoval sa hnoj alebo zbierala úroda. Nikdy nezabúdala ani na vzdelanie. Po absolvovaní poľnohospodárskej školy v Bratislave sa pustila do práce, ktorá sa stala jej celoživotným poslaním.

Kapusta, ktorú mama pestovala, nebola obyčajná plodina. V období socializmu, keď sa Stupava začala profilovať ako centrum pestovania kapusty na Slovensku, sa s ňou spájal aj významný technologický pokrok. V týchto rokoch sa pestovanie kapusty premenilo na veľkovýrobnú činnosť s modernými technológiami, čo si vyžadovalo rozsiahle vedomosti a skúsenosti. Mama sa stala najprv skupinárkou v jednotnom roľníckom družstve (JRD), kde mala na starosti 80 žien, a neskôr hlavnou agronómkou a vedúcou kapustárne, ktorá sa špecializovala na výrobu kyslej kapusty.

V 60. rokoch bola v Máste postavená prvá väčšia kapustáreň, ktorá umožňovala spracovávať kapustu vo veľkom. Táto rezanka, obohatená o tradičné ingrediencie ako soľ, rasca, horčicové semienko a jablká, sa kvasila v uzavretých kadiach bez prístupu vzduchu, čo zabezpečilo konzistentnú kvalitu produktu. Po zlúčení JRD Mást a štátneho majetku (ŠM) Stupava bolo rozhodnuté o výstavbe novej vysoko automatizovanej kapustárne v Stupave. Tu bolo inštalovaných 82 kadí z dreva červeného smrekú, do ktorých sa zelé nakladalo až dvakrát za sezónu. Fermentácia

prebiehala v ideálnych podmienkach. Vykvasená kapusta sa prekladala do menších prepraviek a putovala k veľkoodberateľom a do obchodov po celom Československu.

Na poliach sa kapusta pestovala až na 85 hektároch, pričom najúrodnejšie boli mástské nivy, kde sa vplyvom rieky Moravy vytvorili ideálne podmienky pre túto plodinu. Stupavské zelé sa sadilo buď z priesad, alebo priamo zo semien, pričom hektárové výnosy sa namiesto plánovaných 40 ton pohybovali medzi 70 a 80 tonami. Dôležité bolo správne pripraviť pôdu, vybrať najvhodnejšie odrody a zabezpečiť optimálne hnojenie

a ochranu rastlín. V čase vrcholiaceho zberu sa v kapustárni pracovalo na dve zmeny.

Tradičné ručné rezanie kapustných hláv bolo neskôr nahradené moderným kombajnom, ktorý uľahčil ťažkú prácu a dokázal spracovať toľko, čo pred tým zvládlo štyridsať ľudí. Celý proces od pestovania cez fermentáciu až po expedíciu bol koordinovaný s precíznosťou, ktorú mama neustále zdokonaľovala. Nezabúdala ani na detaily, ako správne ušliapať kapustu v sudoch, aby proces fermentácie prebehol bez problémov.

Ani po skončení dňa sa však mama neprestala venovať práci. Jej neúnavná snaha o zabezpečenie odbytu stupavského zelá bola legendárna. Spolu so šoférom hľadali nové odbytové nielen na Slovensku, ale aj

v Čechách a na Morave, a aj keď ju spočiatku odmietali, jej odhodlanie a neústupnosť nakoniec priniesli výsledky. Vďaka tomu sa stupavské zelé dostalo do reštaurácií a obchodov po celom Československu, čím sa zabezpečila jeho popularita na celé desaťročia.

Anastázia Maderová však nebola len manažérkou, ale aj matkou štyroch detí, ktorá zvládala svoje povinnosti s láskou a obrovskou energiou. Po tragickej smrti svojho manžela sa s ešte väčším odhodlaním venovala práci a rodine. Napriek ťažkostiam nezabudla na kamarátky, kultúru a svoje záľuby. Bola nielen výbornou kuchárkou, ale aj spoločenskou dušou. So svojimi spolupracovníčkami často organizovali spoločné posedenia, kde sa spievalo a tancovalo. Vždy vravievala, že kto vie tvrdo pracovať, vie sa aj poriadne zabaviť. Práca pre ňu nebola len povinnosťou, ale aj zdrojom uspokojenia, a to je niečo, čo sa prenieslo aj na všetkých, ktorí s ňou pracovali. Žiaľ, po „nežnej revolúcii“ a následnej privatizácii sa mnohé zmenilo. Kapustáreň, ktorá bola pýchou Stupavy, skončila svoju činnosť. Štátne majetky sa rozpredali a kapustáreň bola zlikvidovaná. Mama to niesla ťažko, no vedela, že v srdciach ľudí a v spomienkach jej blízkych zostane jej práca a odkaz navždy.

Dnes, keď si pripomíname 97 rokov od narodenia mojej mamy a 16 rokov od jej smrti, chcem týmto článkom vziať hold výnimočnej žene, ktorá svojím životom a prácou zanechala nezmazateľnú stopu nielen v našej rodine, ale aj v histórii nášho mesta. Anastázia Maderová, manažérka kapustárne, bola srdcom a dušou stupavského zelá a ja verím, že jej odkaz bude žiť ďalej v pamäti nás všetkých.

Anna Velčická, rodená Maderová

Prihláste sa a oslavujte!

Mesto Stupava pozýva jubilantov na spoločné posedenie

Okrúhle narodeniny sú vzácnou príležitosťou stretnúť sa. Ak oslavujete vy alebo váš blízky životné jubileum 75, 80, 85, 90 a viac rokov a chcete ho osláviť spoločne s ostatnými, stačí vyplniť našu návratku:

Meno a priezvisko:

Dátum narodenia:

Adresa:

Tel. kontakt:

Kontaktná osoba:

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00 305 081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem/neudeľujem (pozn. zakrúžkujte svoju voľbu) súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a tabuľku oznamov pri podateľni Miestneho úradu Stupava.

E - mailová adresa na uplatnenie práv je zodpovednaosoba@stupava.sk.

Podpis:

Návratku je potrebné poslať na:

Referát sociálnych vecí MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, príp. elektronicky na sona.tomekova@stupava.sk.

Prihlášku môžete vyplniť a odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte. V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte p. Soňu Tomekovú na tel. čísle 02/6020 0914.

Milí Stupavčania,

ako po minulé roky, aj tento rok chceme spolu s vami osláviť vaše jubileá 75, 80, 85, 90 a viacročné. Vždy bolo pekným zvykom stretnúť sa na posedení pri hudbe, občerstvení a kultúrnom programe, ktorý pre vás pripravujú deti z folklórneho súboru Stupavjaneček, spevácky súbor Stupavjan a deti zo ZUŠ Stupava. V minulosti sme vás pozývali prostredníctvom pozvánky,

ktorú sme vám zasielali na adresu. Podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov môžeme vaše osobné údaje spracovávať len na základe vášho písomného súhlasu.

ktorú sme vám zasielali na adresu. Podľa zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov môžeme vaše osobné údaje spracovávať len na základe vášho písomného súhlasu.

Vyplnenú prihlášku odovzdajte najneskôr do 29. septembra 2024.

Následne vám bude doručená pozvánka na stretnutie jubilantov 2024 s presným dátumom konania.

Tešíme sa na stretnutie s vami.

STRETNUTIE INTERNACIONÁLOV

Aj napriek tomu, že čas im už nadelil strieborné vlasy, chlapani z TJ Tatran Stupava – Klub Internacionálov sa raz za rok stretnú, aby si pospomínali na svoje úspechy na zelenom trávniku a zagaratulovali svojim „spolubojovníkom“ k jubileu.

Tentoraz sa slávil tri osemdesiatky. „Vítazné trofeje“ si odniesli Anton Woletz, Jaroslav Maroš a Milan Michalík.

Stretnutie sa skončilo optimisticky, spevom. Pre tých z vás, ktorých zaujíma futbalová história klubu, je k dispozícii ich kronika v Mestskej knižnici Ruda Morica.

rr, foto: Peter Kubička

Slovenská pošta, a.s.

MKIC Stupava

Klub FH

vás pozývajú na výstavu

TO NAJLEPŠIE Z TVORBY
FRANTIŠKA
HORNIAKA

19. 9. — 19. 10. 2024

Mestská knižnica Ruda Mórica

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA
† Dňa 8. 7. 2024 zomrel vo veku 66 rokov Ferdinand Frank z Hviezdoslavovej ulice.
Dňa 9. 7. 2024 zomrela vo veku 91 rokov Mária Veselá, rodená Haramiová, z Jilemnického ulice.
Dňa 29. 7. 2024 zomrela vo veku 66 rokov Eva Malinová, rodená Škrovanová, z Hviezdoslavovej ulice.
Dňa 14. 7. 2024 zomrel vo veku 66 rokov Marián Mader zo Sládkovičovej ulice.
Dňa 27. 8. 2024 zomrel vo veku 66 rokov Jozef Daráš z ulice F. Kostku.
Dňa 4. 9. 2024 zomrel vo veku 84 rokov Štefan Móza z Ružovej ulice.
Dňa 8. 9. 2023 sme sa rozlúčili s Milanom Maderom, ktorý zomrel vo veku 54 rokov. Venujte mu prosím spomienku. Smútiaca rodina
Smútiacim rodinám vyslovujeme hlbokú sústrasť!

Uvítanie detí do života

Milí rodičia novonarodených detí, tradične pre Vás a Vaše deti organizujeme slávnosť uvítania detí do života.

Záujemcovia o účasť na obrade uvítania detí do života musia vyplniť prihlášku (podpísanú oboma rodičmi) a obratom ju poslať e-mailom na monika.vrabelova@stupava.sk alebo zaslať poštou na Mestský úrad Stupava, referát evidencie obyvateľov, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne osobne odovzdať v podateľni mestského úradu alebo vhodiť do schránky pri vchode do Mestského úradu. Prihlášky budú odovzdané do príslušného referátu. Pred samotným konaním obradu záujemcom zašleme pozvánku. Najbližší obrad sa uskutoční 9. novembra 2024.

Prihlášky pre deti narodené od 1. 3. 2023 je potrebné odovzdať najneskôr 14. 10. 2024.

Podmienka zaradenia medzi záujemcov:

Trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa (ktorý stále trvá).

Tlačivá nájdete na stránke mesta www.stupava.sk v sekcii Ako vybaviť/ Matrika/Narodenie dieťaťa, v Stupavských novinách a v podateľni Mestského úradu v Stupave.

Rodičia novonarodených detí môžu prihlášky zasielať aj priebežne počas celého roka, nie je potrebné čakať až na zverejnenie výzvy.

Meno a priezvisko dieťaťa

Narodené dňa

Meno a priezvisko matky dieťaťa

Rodné priezvisko matky

Adresa

Tel. číslo

Mailová adresa

Meno a priezvisko otca dieťaťa

Súhlasím so zverejnením fotografií

Podpis otca

Podpis matky

Týmto udeľujem prevádzkovateľovi – Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, IČO: 00305081, svoj súhlas so spracúvaním osobných údajov v rozsahu údajov uvedených v prihláške na účel realizácie spoločenských podujatí pre občanov mesta, v tomto prípade Slávnosti privítania do života. Vyhlasujem, že poskytnuté údaje sú aktuálne a pravdivé. Zároveň udeľujem súhlas so spracúvaním osobných údajov na účel informovania o činnosti prevádzkovateľa a jeho aktivitách, na zdokumentovanie rôznych podujatí a následné zverejnenie fotografií a videozáznamov na webovej stránke prevádzkovateľa, sociálnych sieťach a v tlačových správach. Spracúvanie zahŕňa vyhotovovanie fotografií a videozáznamu z podujatia a ich zverejnenie na webovom sídle mesta Stupavy, na sociálnej sieti Facebook (na ktorej si prevádzkovateľ vytvoril profil) a v Stupavských novinách. Informácie o spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „GDPR“) podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 nájdete na www.stupava.sk a tabuľu oznamov pri podateľni Mestského úradu Stupava. E-mailová adresa na uplatnenie práv je zodpovednaosoba@stupava.sk.

NÁVRATKU JE POTREBNÉ POSLAŤ NA:
MsÚ Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava, prípadne elektronicky na: monika.vrabelova@stupava.sk

Prihlášku môžete odovzdať aj osobne v podateľni mestského úradu alebo priamo v príslušnom referáte.
Podmienka zaradenia medzi záujemcov: trvalý pobyt matky aj dieťaťa v Stupave v deň narodenia dieťaťa, ktorý stále trvá!
V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Moniku Vrabelovú na tel. čísle 02/60200917.

KYNOLOGICKÝ KLUB OSLAVUJE

História Kynologického klubu Stupava sa začala písať pred piatimi rokmi. Vtedy sa partia nadšencov psích športov rozhodla vytvoriť priestor pre výcvik, agility a iné aktivity milovníkov psov v regióne Záhorie. Po ďalších troch rokoch intenzívnej práce na výcviku psov či budovaní komunity nastal čas na oficiálne založenie klubu.

Tak 7. marca 2019 deväť členov na zakladajúcej schôdzi prijalo rozhodnutie vytvoriť Kynologický klub Stupava (KK Stupava). Odvtedy aktívne prispievame k rozvoju kynológie na Slovensku, organizujeme tréningy, semináre a rôzne podujatia, ktoré prilákali nielen miestnych, ale aj širokú verejnosť hlavne

poslušnosti BHSK/BHVT a preteky v obediencie, rally obediencie, neoficiálne preteky agility. Tieto aktivity dali priestor členom klubu aj ostatným psovodom zo Záhoria zúčastniť sa na našich, ale aj iných prestížnych podujatiach a dosiahnuť úspechy. Tento rok sme sa po prvýkrát zapojili do podujatia „Láskavá Stupava“, a napriek daž-

nov a priateľov klubu, ktorí ich organizujú a financujú z členských príspevkov, príspevkov z 2 % dane či zo štartovného. Chcem týmto v mene celého klubu úprimne poďakovať všetkým, ktorí nás podporujú, či už finančne, alebo osobnou účasťou. Vašu pomoc si nesmierne vážime a veľmi za ňu ďakujeme.

STUPAVA NA PARALYMPIÁDE

Letné paralympijské hry 2024 odštartovali už 28. augusta a trvali do 8. septembra. O cenné kovy zabojovalo aj 26 Slovákov.

Vparadrezúre sa zúčastnila aj jazdkyňa klubu LaRoc Horses Stupava Lucia Vladovičová a v súťaži na koni Sterngreifer „Fredy“ zajazdila za 64,5 %. Umiestnila sa na 19. mieste. Gratulujeme!

rr

z regiónu Záhorie a Bratislava. Celkovo sa vystriedalo v klube 59 členov, pričom aktuálne je 25 aktívnych.

V januári 2021 náš klub prijali medzi členov Zväzu športovej kynológie SR. Vtedy sme začali organizovať oficiálne skúšky

divému počasiu sme prilákali početné obe- censtvo. V lete sme mali možnosť vystúpiť v Centre voľného času Malacky pre deti z domova, čo bol pre nás všetkých ne- zabudnuteľný zážitok. Všetky tieto akcie sú výsledkom odhodlania a práce našich čle-

Oslávte spolu s nami 5. výročie Kynologického klubu Stupava! Ako sa nám darilo počas uplynulých piatich rokov? Pozrite si videá za jednotlivé roky a z oslavy 5. výročia na našom fb Kynologický klub Stupava.

Beata Lacíková, predsedníčka KK Stupava

LUKOSTRELCI V LETE

Koncom júna sa traja naši členovia zúčastnili praktickej časti trénerského kurzu bod vedením skúsených trénerov zo Slovenského lukostreleckého zväzu a z FTVŠ, kde nabrali nové znalosti a posunuli klub trochu bližšie k technickej vyspelosti a sebazdokonaľovaniu.

Koncom augusta sa tréner LK Fityfal Matej Mardiak zúčastnil v Bratislave na trénerskom seminári pod vedením španielskeho trénerského veľikána Juana Carlosa Holgada. Seminár bol zameraný na korekciu chýb v technike strelby a na zvládanie súťažného stresu. Pán tréner Holgado svojím jedinečným spôsobom odovzdal veľké množstvo informácií a skúseností. Po implementácii novo získaných informácií do tréningového procesu LK Fityfal zase posunieme našich strelcov ku kvalitným výsledkom.

Sút'áže pod SLA3D – Slovenská lukostrelecká asociácia 3D lukostrel'by
27. – 28. 7. 2024: MAJSTROVSTVÁ SLOVENSKA SLA 3D 2024, Spišské Vlachy
BB chlapci: 4. miesto: Ivo Šaling (LK Fityfal)
6. 7. 2024: SLOVENSKÝ POHÁR SLA 3D 2024 – 5. kolo, Bojnice
BB chlapci: 2. miesto: Ivo Šaling (LK Fityfal)
10. 8. 2024: Spart'an 3D 2024,

Záhorská Bystrica

BB dievčatá: 2. miesto: Zuzka Mardiaková (LK Fityfal)

BB chlapci: 3. miesto: Štefan Gažák (LK Fityfal)

TRLB muži: 1. miesto: Michal Truhlár (LK Fityfal)

TRLB muži: 3. miesto: Patrik Horváth

(LK Fityfal)

TRLB dievčatá: 3. miesto: Katka Horváthová (LK Fityfal)

TRRB chlapci: 2. miesto: Tobias Bálint (LK Fityfal)

Sút'áže pod SLZ – Slovenský lukostrelecký zväz

22. 6. 2024: Slovenský pohár v terénnej a 3D lukostrel'be SLZ, Zvolen (3. kolo)

IL muži: 2. miesto: Matej Mardiak (LK Fityfal)

IL chlapci: 2. miesto: Tobias Bálint (LK Fityfal)

BB kadeti: 5. miesto: Matúš Kubiňák (LK Fityfal)

18. 8. 2024: Slovenský pohár v terénnej a 3D lukostrel'be SLZ, Záhorská Bystrica (4. kolo)

DL: 1. miesto: Patrik Horváth (LK Fityfal).

Soňa Gažáková, foto: autorka

DOSIAHNU V POĽSKU NA MEDAILY?

V tomto roku sa koná už tretí ročník medzinárodnej súťažnej série v 3D lukostrel'be 3D Cup of Central Europe, ktorá prebieha v siedmich krajinách strednej Európy. Na programe má osem kôl, z ktorých dve sa uskutočnili na Slovensku. Súťaž zastrešuje medzinárodná organizácia CEA3D a riaditeľom tejto série je predseda nášho Lukostreleckého klubu Stupava Ivan Filip.

Prvé kolo prebehlo u nás v Stupave a ďalšie sa konali každý mesiac v inej krajine – v Maďarsku, Čechách, Rumunsku, na Slovensku, v Rakúsku. Na programe sú ešte kolá v Srbsku a Poľsku.

V týchto dňoch sa náš klub chystá do Srbska. Finále celej série sa uskutoční 19. októbra v Poľsku. Treba pripomenúť, že náš klub má dobre „našliapnuté“ na finálové pódium. Medzi juniorkami sa najviac darí Saške Balážovej a Daryji Lyzunovej, medzi ženami Ivone Karkašovej, medzi veteránmi Ivanovi Filipovi a Kristíne Prekopovej (všetci divízia lukov barebow).

Keďže účastníkmi súťažnej série sú najlepší 3D lukostrelci strednej Európy a konkurencia je mimoriadne náročná, o finálových výsledkoch nie je stále rozhodnuté. Ďakujeme preto všetkým Stupavčanom, ktorí nám držia palce.

Ivan Filip, foto: autor

ROZBEHLI SA HÁDZANÁRSKE SÚŤAŽE

Ani sme sa nenazdali a po minuloročnej úspešnej sezóne odštartovali svoje súťaže aj hádzanárske družstvá HC Tatran Stupava.

Ženy zatiaľ bez prehry

Družstvo žien, ktoré v minulom roku vyhralo 1. ligu, nadviazalo na predchádzajúcu sezónu, keď vo svojich dvoch úvodných vystúpeniach nezaváhalo. Na úvod si poradilo na horúcej palubovke v Močenoku s domácimi hráčkami po jednoznačnej výhre 36 : 13.

„Bol som trochu znepokojený, pretože sme vstupovali do ligy bez akéhokoľvek prípravného zápasu, a preto som nemal predstavu, ako sa budeme prezentovať herne. Napriek tomu som naozaj spokojný nielen s našim výkonom, ale aj so zodpovedným prístupom hráčok. Som

každú z nich, aj keď to znamenalo riskovať výšku skóre. Je dôležité, aby boli všetky pripravené zasiahnuť kedykoľvek, nielen keď je zápas rozhodnutý. Dievčatá hrali s nasadením, ktoré chceme udržať. Bojovali o každú loptu a nevzdali sa. Samozrejme, boli aj slabšie momenty, ale celkovo som s výkonom spokojný. Je pozitívne, že sme absolvovali takýto vyrovnaný súboj, ktorý nás prinútil podať maximálny výkon,“ zhodnotil zápas tréner Olšovský.

Najbližšie sa ženy HC Tatran Stupava predstavia v domácom prostredí 12. októbra, keď privítajú v atraktívnom

a proti tímu z Prešova sa presadili obe vekové kategórie. Staršie dorastenky dominovali o 29 gólov a mladšie vyhrali takisto výrazným rozdielom 42 : 30.

„Počas celého zápasu sme boli jasne lepším družstvom na ihrisku a zaslúžene sme vyhrali. Rozdiel v skóre mohol byť pokojne aj väčší, avšak opäť sme nepremenili množstvo ľahkých gólových situácií. Avšak celkovo hodnotím zápas pozitívne. Dokázali sme si vyskúšať aj ďalší obranný systém, na ktorom chceme intenzívne pracovať,“ povedal o zápase starších dorasteniek s Prešovom tréner Ľuboš Hepner.

Vzápätí zhodnotil aj duel mladších dorasteniek: „Vstup do zápasu sme mali excelentný, fungovalo to v obrannej aj útočnej fáze perfektne, a tak už v 8. minúte svietilo na tabuli skóre 8 : 1. Potom však na našej strane poklesla koncentrácia a nasadenie pri jednotlivých činnostiach a súperovi sme dovolili priblížiť sa na 4 góly. Našťastie dievčatá sa opäť zmobilizovali a nedopustili žiadnu drámu a zápas pohodne vyhrali 42 : 30. Mrzí ma len opäť množstvo nepremenených striel z protiútohu, ktoré nás v zápasoch so silnejšími družstvami pripravujú o lepší výsledok. Zažili sme to aj v predchádzajúcom zápase v Bytči. Družstvo k víťazstvu výrazne potiahla Saša Garliková, ktorá výborne zvládla líderskú pozíciu. Nadšený som, že svoju premiéru v mladšom

rád, že sa na ihrisku predstavili všetky bráčky z našej stípičky, či už išlo o ženy, alebo dorastenky,“ vyjadril sa po zápase tréner Peter Olšovský.

V druhom stretnutí čakala na stupavské ženy výzva v podobe ŠŠK Prešov, ktorá už naše ženy preverila podstatne viac. V domácom prostredí vzdoroval súper z východu najmä v prvom polčase, v ktorom mal istý čas dokonca navrch. Záhoráčky sa však nakoniec dokázali presadiť a v druhom polčase už mali navrch ony. Zápas nakoniec vyhrali 22 : 19.

„Od Prešova sme očakávali dynamickú hru a rýchle protiútoky. Preto sme kládli dôraz na dôsledný návrat do obrany a na prerušovanie ich akcií, čo sa nám najmä v druhej polovici zápasu podarilo. Čo nám však chýbalo, bola efektívna strelba, ktorá nás brzdiť a nútiť viac pracovať na každom góle. Myslím, že aj napriek chybám v obrane nás podržala naša brankárka. V druhom polčase sme zlepšili strelbu a dosiahli sme výraznejší gólový náskok, čo nám umožnilo zapojiť aj ďalšie bráčky. Naším cieľom bolo, aby si zahrali všetky bráčky, získali hernú prax a skúsenosti a aby sme sa mohli spoľahnúť na

stretnutí družstvo z Dunajskej Stredy, ktoré v minulej sezóne skončilo druhé za Stupavou.

Dorastenky s náročným štartom

Naozaj náročný štart do sezóny mali dorastenky Stupavy, ktoré museli prvé dve stretnutia odohrať na palubovkách súperiek. Staršie dorastenky zvládli výsledkovo stretnutia v Žiline a Bytči na výbornú, keď si priniesli plný počet bodov. Podstatne ťažšiu úlohu mali mladšie dorastenky. Tie prehrali obe úvodné stretnutia, keď mali smolu v zápase v Bytči. Tam siahali minimálne na bod, ktorý im utiekol v poslednej sekunde, keď nepremenili sedem metrový hod.

V treťom stretnutí sa dorastenky predstavili prvýkrát na domácej palubovke

doraste zažili ešte len prvým rokom staršie žiačky Lujza Lakoščíková a Betka Ťapajnová, ktoré sa dokázali hneď aj zapísať do

streleckej listiny a publikum to náležite ocenilo. To sú tie krásne momenty, ktoré nám šport prináša. Gratulujem dievčatám k prvým bodom.“

Podobne ako ženy, aj dorastenky sa v domácom prostredí najbližšie predstavia 12. októbra v atraktívnom dvojzápase proti Dunajskej Strede.

Vladimír Miček, foto: Lucia Obžerová

KAŽDÝ DEŇ JE NA BICYKEL.

SINCE 1993

KOLIESKO

PREDAJ A SERVIS BICYKLOV

Hlavná 40
STUPAVA

0903 743 881

www.koliesko.eu

46. ROČNÍK CELOSLOVENSKÉHO ZRAZU CYKLOTURISTOV KST

V dňoch 22. – 25. augusta sa v Stupave konal 46. ročník celoslovenského zrazu cykloturistov KST. Jeho organizovaním bol ústredím Klubu slovenských turistov poverený Klub slovenských turistov regiónu Malé Karpaty a náš Klub slovenských turistov Tatran Stupava.

Príprava podujatia sa začala už vo februári, keď sa sformoval organizačný výbor, ktorý sa pravidelne schádzal a hľadal cestu, ako sa tejto náročnej úlohy zhostiť. Keďže náš klub sa takmer vôbec nezúčastňuje na celoslovenských zrazoch, či už letných, zimných, alebo cykloturistických, prípadne sa na takomto zraze zúčastnil niekto z klubu len sporadicky, bolo veľmi zložité nájsť bod, od ktorého sa vôbec odraziť.

Susedská spolupráca

Veľmi nám pomohli kamaráti turisti z Lozorna, ktorí mali skúsenosti z organizo-

vania minuloročného letného zrazu, a tiež naša malá skúsenosť zo zimy, keď sme sa zúčastnili na zraze na Donovaloch.

Bolo treba vyriešiť množstvo úloh, o ktorých sme nemali ani zdania, ako sa do nich pustiť.

Navyše postupom času pribudli ďalšie výzvy a otázky, o ktorých sme na začiatku ani nesnívali, že ich budeme musieť riešiť. Bolo to naozaj náročné obdobie. Pozhánat peniaze, dohodnúť zmluvy s mestom, ústredím KST, so sponzormi, vyriešiť dotácie z kraja, spustiť webovú stránku, stále dokola sa babrať so zmenami v rozpočte, vymyslieť cyklotrasy... Začal sa tak kolotoč, ktorého súčasťou sa stávali ďalší naši členovia a krok po kroku svojimi nápadmi a prácou vytvárali celú koncepciu podujatia.

Našťastie sa k štyrom ľuďom, ktorí stáli na začiatku všetkého, postupne pridávali ďalší a ďalší, až z toho nakoniec vznikol tím, v ktorom všetko klapalo. Tím ľudí, ktorí nesklamali nikdy v minulosti a ku ktorým sa pridali aj ľudia, ktorí sú medzi nami len krátky čas.

Dielo sa podarilo

Napokon sa nám podarilo dielo, ktoré bolo celkom iné ako minulé cyklozrazy. Aspoň podľa spontánnych reakcií účastníkov, ktorí na cyklozrazy chodia pravidelne. Robili sme podľa seba tak, ako sme zvyknutí chodiť na bicyk-

loch. V malých skupinkách. Vytvorili sme 14 cyklotrás a 4 pešie trasy, čo nemalo obdobu na žiadnom zraze v minulosti. Samozrejme, značne nám to skomplikovalo život, lebo sme potrebovali nájsť zdatných a zodpovedných vodcov. Účastníkom zrazu sme chceli dopriať možnosť poznávať Záhorie, Pomoravie, časti Rakúska a Malých Karpát v malých skupinkách, a to so skúsenými sprievodcami, ktorí sa im budú naozaj venovať. Vytvoriť pre nich brožúru s trasami, ktorú budú môcť využiť pri návšteve Stupavy kedykoľvek v budúcnosti.

Trochu štatistiky

Na cyklozraze sa zúčastnilo 121 účastníkov, ktorí sa prihlásili na celé tri dni. Plus piati prišli iba na jeden deň. Z najväčšej dialky – z ukrajinského Lvova – prišlo 7 účastníkov. Do Stupavy zavítali aj dve účastníčky z ČR z Valašského Meziříčí. Najväčšie skupiny dorazili zo Starej Ľubovne a Nižnej, obe mali po 26 členov. Okrem toho prišli cykloturisti z Michaloviec, Košíc, zo Sniny, z Kysúc, Dunajskej

Stredy a Prievidze. Najstarším účastníkom bol 78-ročný Michailo z Ukrajiny, najmladšími účastníkmi zase dvanásťročné sestry – dvojčičky z Kysúc.

Ocenili sme cykloturistov zo Starej Ľubovne, ktorí najazdili najviac kilometrov – 120, pričom nastúpali vyše 1 200 výškových metrov.

Cykloturistov sprevádzalo 10 vodcov. Pomáhali aj kamaráti zo susedných turistických klu-

bov. Najobľúbenejšie trasy viedli do Rakúska a smerom na Devín. Záujem bol však aj o malokarpatské trasy.

Pod'akovanie patrí všetkým, ktorí pomohli

Prečo toto všetko píšem? Áno, ide o pod'akovanie všetkým, ktorí sa do celého kolotoča zapojili čo i len maličkým dielkom. Ide však aj o čosi viac. O vedomie, že je ešte medzi nami spolupatričnosť, ktorú sme si navzájom odovzdávali, a vedomie, že je ešte stále sa o koho oprieť a máme okolo seba ľudí, na ktorých sa môžeme spoľahnúť.

A kto vlastne tvoril ten náš tím?

Na začiatku všetkého stáli Marián Pavlovíč, Stano Bojkovský, Jarka Bojkovská a Danko Vašinová. Súčasťou kolotoča vybavovania sa postupne stávali ďalší a ďalší – Eva Besedičová, Tony Besedič, Danko Grambličková, Hubert Trvalec, Oľga Kalinová. Ľudia, ktorí krok po kroku svojimi nápadmi a prácou vytvárali celú koncepciu podujatia. Ďakujeme všetkým, ktorí sa na organizo-

Kobyly a Devín, Eve Švoňavovej za

pomoc pri tvorbe oficiálnej brožúry zrazu, Hubertovi Trvalcovi a Dušanovi Cabadajovi za vytvorenie cyklotrás, ich transformáciu na webstránku a do brožúry a za dvojdnové sprevádzanie na cyklotrasách. Veľká vďaka patrí aj ďalším sprievodcom, ktorí nám pomohli z iných klubov, konkrétne Magde Fumačovej, Jozefovi Fórovi, Majke Kubkovej, Vierke Havlíkovej a Eve a Šaňovi Hulkovcom, našim kamarátom. Boli ste úžasní, všetci účastníci, ktorých ste viedli, z vás boli nadšení.

Tím Sedliacky dvor

A celkom na záver sa k nám pridali tím, bez ktorého by nič neklapalo v mieste zrazu v Sedliackom dvore pri Kultúrnom dome v Stupave. Kde bolo treba všetko poupratovať, neustále skladať a rozkladať lavice, stále niečo dovážať, odvážať, čapať, variť, obsluhovať, obskakovať, pomáhať v čomkoľvek. Bol to dokonale zahratý tím: Hary Pointner, Laci Lazar, Pali Gramblička, Milan Draškovič, Ľubor Sedlák,

vaní cyklozrazu podieľali – Oľga Kalinovej, Maruške Hublerovej, Elis Kriglerovej, Mirke Pokornej za zabezpečenie registrácie na zraze, Eve Besedičovej a jej rodinnému tímu Tonymu, Monike a Deniske za všetku pomoc pri organizácii, za krásnu nástenku vo výveske a nakoniec za vynikajúci sprievod na pešej trase, Zdenke Joštovej rovnako za dokonalý sprievod na pešej trase z Dúbravky na

Jaro Sandanus, Maroš Bojkovský, Vlado Brezovský, Jarka Ševčíková, Ľudka Jánosová, Jana Klasová, Ľubka Suchá, Hanka Haldová. Poďakovať však chceme takisto speváckemu zboru Nevádza za vystúpenie a našim partnerom a sponzorom za materiálnu a finančnú pomoc.

Jaroslava Bojkovská, KST Tatran Stupava,
foto: autorka

Organizátori:

Klub
slovenských
turistov
regiónu
Malé Karpaty

Spoluorganizátori:

STUPAVA

Podujatie podporili:

BRATISLAVSKÝ KRAJ

STUPAVSKÉ NOVINY

FARBY JESENE NA TANIERI

PLNENÉ BAKLAŽÁNY A ČERVENÁ REPA

Patrí baklažán medzi vaše obľúbené zeleniny? Či skôr k nemu máte opatrný

POTREBUJEME

- Baklažán
- Červenú repu
- Červenú cibuľu
- Trojuholníkový mäkký syr
- Olivový olej
- Ricottu
- Parmezán
- Bazalku

„vzťah“? Vyskúšajte tento recept. Určite vás príjemne prekvapí.

Postup prípravy

Baklažány pozdĺžne nakrájame na asi 5 mm plátky a posolíme. Keď sa na nich objavia kvapôčky tekutiny, utrieme ich

papierovou utierkou a opečieme na olivovom oleji. Repu nakrájame na kúsky, tak akurát na vidličku. Pripravíme si zmes na plnenie. V miske zmiešame ricottu, trojuholníkový syr, rozpučený cesnak, trochu čerstvej bazalky a korenie. Pridať môžeme aj kapary. Plátky baklažánu potrieme touto zmesou a zabalíme do sliamáka. Zapekáciu misku vystelieme papierom na pečenie. Poukladáme zatočené rolky a medzi ne kúsky červenej repy a plátky červenej cibule. Rúru si vyhrejeme na 180 °C a zapekáme asi 30 minút. Na záver posypeme parmezánom.

SYROVÉ GULE

Postup prípravy

Z bielkov a trocha soli vyšľaháme tuhý sneh. Do snehu zľahka vmiešame syr. Hmota by mala byť tuhšia, ľahko tvarovateľná. Ak je riedka, môžeme ju zahustiť vmiešaním strúhanky. Na doske posypanej strúhankou formujeme z hmoty guľôčky s veľkosťou asi 3 cm v priemere. Hneď ich

POTREBUJEME

- 5 bielkov
- Sol'
- 300 g nastrúhaného ementálu
- Strúhanku
- Olej na vyprážanie

sa dokonca samy otáčať. Po vyprážení ich necháme odkvapkať a konzumujeme teplé.

Dobrá chuť!

Monika Bendiková,
foto: Eva Švoňavová

EXPO

ZDRAVIA

12.

Október

VSTUP

VOĽNÝ

VŠETKO O FYZICKOM A DUŠEVNOM ZDRAVÍ

Dr.Max⁺

PentaHospitals
Nemocnica Bory

DÔVERA
ZDRAVOTNÁ POISTOVŇA

VYDAVATEĽ: Mesto Stupava, Hlavná 1/24, 900 31 Stupava **IČO:** 00305081 **DISTRIBÚCIA:** zadarmo do domácností **DÁTUM VYDANIA:** 27. september 2024, poradové číslo 8/9 2024, šiesty ročník **KONTAKTY:** e-mail: noviny@stupava.sk **REDAKČNÁ RADA:** Mgr. Erika Piesecká, predsedníčka redakčnej rady, Mgr. Silvia Blahútová Nagyová, PhDr. Stanislav Rumann, PhDr. Eva Švoňavová **ŠÉFREDAKTORKA:** PhDr. Eva Švoňavová, eva.svonavova@stupavskenoviny.sk **FOTOGRAF:** Peter Kubička **JAZYKOVÁ KOREKTÚRA:** Ivana Fábryová **POST PRODUKCIA:** Jena Šimková **GRAFICKÉ SPRACOVANIE:** Ing. Matej Kotuľa **TLAČ:** Petit Press, a.s. **NÁKLAD:** 6 600 ks **CENA:** zadarmo **REGISTRÁCIA:** MK SR, EV 5773/19 ISSN 1339-9136 **PERIODICITA:** 8 x ročne. Redakčná rada si vyhradzuje právo príspevky krátiť, redakčne upraviť alebo aj nezverejniť. Názor vydavateľa a redakčnej rady sa nemusí zhodovať s názormi prispievateľov, za obsah nesie zodpovednosť autor príspevku. Vydavateľ nezodpovedá za pravdivosť a obsah informácií obsiahnutých v platenej inzercii a v neredakčných príspevkoch.

EMINENT HOTEL

STUPAVA

REŠTAURÁCIA

- Firemné a súkromné akcie s kapacitou až 60 osôb
- Detský kútik v reštaurácii a ihrisko na terase

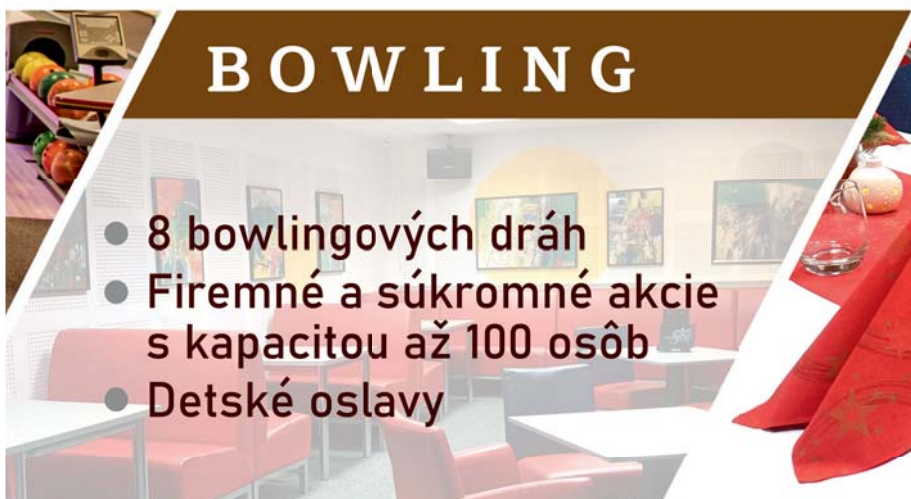
HOTEL

- 34 dvojlôžkových izieb, 2 apartmány
- Konferenčná miestnosť s kapacitou do 40 osôb
- Vlastné parkovisko, wi-fi, klimatizácia

BOWLING

- 8 bowlingových dráh
- Firemné a súkromné akcie s kapacitou až 100 osôb
- Detské oslavy

Hotel Eminent
Hlavná č.19
900 31 Stupava

+421 915 88 44 15

www.hotel-eminent.sk